На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб Колас

№ 95 (1160)
Аўторак, 29 мая 2001 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 100 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень па краіне захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, на большай частцы тэрыторыі — кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах — навальніцы.

Вецер заходні, 5—10 м/с, пры навальніцах парывы да 15—20 м/с. Тэмпература паветра ў Віцебску, Гродне — +15...+17, Магілёве, Мінску — +16...+18, Гомелі — +20...+22, Брэсце — +19...+21.

У наступныя двое сутак месцамі — кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Вецер паўночна-заходні, 4—9 м/с; 30-га — пры навальніцах парывы да 15—18 м/с. Тэмпература паветра ўначы — +3...+8, удзень — +11...+16.

Іх лёс хвалюе Беларусь

Юрый ЗАХАРАНКА — 751 дзень таму знік.

Віктар ГАНЧАР — 619 дзён таму знік.

Анатоль КРАСОЎСКІ — 619 дзён таму знік.

Дзмітрый ЗАВАДСКІ — 323 дні таму знік.

Андрэй КЛІМАЎ — 1201 дзень за кратамі.

ПОЗЕРСТВО?

Владимир Новосяд считает своим долгом найти без вести пропавших

На днях в редакцию пришел факс от депутата Палаты представителей Владимира Новосяда. Парламентарий сообщал, что недавно с министром внутренних дел Владимиром Наумовым обсудил вопросы, связанные с исчезновением в Беларуси известных людей. "Народная воля" решила уточнить, что именно после этой встречи Владимиру Новосяду стало известно о судьбах Юрия Захаренко, Виктора Гончара, Анатолия Красовского и Дмитрия Завадского.

— Во-первых, мною был направлен депутатский запрос в Министерство внутренних дел с просьбой проинформировать меня, какая информация собрана, какие есть версии, имеются ли подозреваемые по уголовным делам, возбужденным по факту исчезновения белорусских политиков, — рассказывает Новосяд. — Во-вторых, как и обещал в "Народной воле" под рубрикой "Позор", едва министр появился в Овальном зале, я задал ему вопрос: на какой стадии находится расследование по этим делам? После этого Наумов пригласил меня на встречу к себе в МВД.

Разговор касался оперативно-следственных действий в отношении расследования исчезновений Захаренко, Гончара, Завадского и Красовского. В процессе беседы были озвучены некоторые любопытные факты, но, к сожалению, не могу о них рассказать. Мы с министром договорились, что до начала судебного заседания я не буду их разглашать. Не имею права. В принципе, вы сами об этом узнаете, так как, согласно Уголовно-процессуальному кодексу, дело дается на ознакомление пострадавшей стороне и адвокатам. Так что скоро все документы будут у них на руках, а после этого состоится судебное заседание.

Мы также говорили о проблемах пенитенциарной системы Беларуси. Как известно, осенью будет принятие бюджета и любой министр будет отстаивать собственные интересы, исходя из проблем своего ведомства...

— Если конкретно: министр сказал Вам о каких-то новых фактах, до сих пор неизвестных широкой общественности?

— Это был приватный разговор. Главное — не мешать расследованию этих дел, а наоборот, способствовать их скорейшему раскрытию. В этом я вижу свою функцию политика. Думаю, любой нормальный человек, в том числе и депутат Палаты представителей, не должен закрывать глаза на случившееся...

— Кстати, о депутатах. Председатель Комиссии по национальной безопасности Борис Биккинин обещал, что парламент рассмотрит вопрос об исчезновении известных людей на апрельской сессии...

— Могу отвечать только за себя. Лично я выполню все от меня зависящее. Буду и дальше каким-то образом способствовать раскрытию этих дел.

— Министр сказал Вам, живы эти люди или нет?

— Я уверен, что все они живы.

— В таком случае почему до сих пор не подали весточки о себе? Хотя бы родственникам?

— Мне трудно сказать. Просто чисто по-человечески хочется надеяться, что они живы.

— Но у министра Вы об этом не спрашивали?

— В обязанности министра не входит утверждать. Он должен вести следствие.

— Вам не кажется, что Наумов знает больше, чем говорит?

— Если это и так, то говорить со мной об этом он явно не будет. У нас была предметная беседа: на какой стадии находится расследование и что МВД сделало для раскрытия этих дел.

— Вы довольны этой встречей?

— Нет. Людей-то не нашли. Однако я рад, что министр идет на контакт. Думаю, наша беседа будет иметь продолжение.

— Сегодня многие обвиняют палаточников в бездействии. В отличие от украинских парламентариев, которые подняли невероятный скандал по поводу исчезновения журналиста Гонгадзе, белорусские предпочитают позорно отмалчиваться. Как Вы считаете, претензии обоснованны?

— Не могу говорить за всю Палату. Мне важно, что я думаю сам о себе. Виктор Гончар был членом Объединенной гражданской партии, в которой я до сих пор состою, Юрий Захаренко — тоже. Поэтому я считаю своим долгом каким-то образом способствовать расследованию этих исчезновений.

— Кажется, Вы предлагали ввести депутатский контроль за деятельностью силовых структур...

— Над законопроектом "О гражданском контроле за деятельностью правоохранительных органов" мы работаем вместе с Ольгой Михайловной Абрамовой. В ближайшее время надеемся предложить его сессии на рассмотрение. Трудно сказать, будет он принят в Беларуси или нет. Общеевропейская практика показывает, что такие законы существуют во всех цивилизованных странах. Иначе и быть не должно...

Марина КОКТЫШ.

От редакции

Что настораживает в этом материале? То, что молодой депутат, видимо, сам того не понимая, подыгрывает власти, которая вот уже много месяцев ничего путного не может сказать о судьбе пропавших. И вдруг В.Новосяд заявляет: "Я уверен, что все они живы". Дай Бог, чтобы те, кого мы все так ждем, были живы! Но на чем, Владимир, основывается Ваша уверенность? На намеках, которые не раз делали представители высшей власти? Но не кажется ли Вам, что они это делают для того, чтобы увести общественное мнение по ложному следу, скрыть истинную причину преступлений, не дать правосудию сорвать маску с реальных заказчиков злодеяний?

Нельзя не заметить: в начале Вы, Владимир, утверждаете: "Я уверен, что все они живы". И тут же: "Просто чисто по-человечески хочется надеяться, что они живы". Но это же, дорогой, не одно и то же. В конце концов, время требует честного ответа на вопрос: где пропавшие? И вопрос этот нужно ставить перед властью резко и бескомпромиссно. Особенно сейчас, в преддверии президентских выборов! Нельзя доверять руль страны тому человеку, при власти которого пропадают люди. Да какие люди — те, кто вполне мог бы претендовать на руководство государством, те, кто был в открытой оппозиции к режиму А.Лукашенко.

Словом, Владимир, хорошо, что Вы проявляете обеспокоенность судьбой пропавших людей. Но не довольствуйтесь словоблудием тех, кто давным-давно должен ответить на вопросы: где Захаренко? где Гончар? где Красовский? где Завадский? где многие другие люди, которые неожиданно пропали? Чем быстрее получим ответы на эти вопросы, тем яснее представим себе, что нас всех ждет завтра и как нам нужно действовать сегодня.

Проснулись...

Знаете, уважаемые друзья, что нужно сделать, чтобы наша милиция начала расследование какого-нибудь громкого криминального дела? Нужно написать письмо президенту России Владимиру Путину! Только такое письмо, как показывает практика, служит сигналом к началу милицейского расследования у нас, в Беларуси. Звучит нелепо, не правда ли?

А как понимать тогда тот факт, что к практическому расследованию дела о похищенном более двух лет назад министре внутренних дел Юрии Захаренко приступили только сейчас? Последние несколько дней участковый милиционер районного отделения милиции городского поселка Василевичи, что в Гомельской области, буквально осаждает пороги дома матери Юрия Захаренко Ульяны Григорьевны, всех многочисленных родственников бывшего министра. Задает вопросы о детстве Юрия Николаевича, об учебе в школе, настойчиво пытается выведать координаты жены Захаренко Ольги, которая, не выдержав психологического напряжения, уехала вместе с двумя дочерьми и внуком в Германию.

Что же послужило толчком к началу расследования громкого дела? Как сообщила "Народной воле" Ульяна Захаренко, недавно она написала письмо Владимиру Путину, в котором описала политические мотивы преступления и попросила оказать содействие в поисках похищенного сына. Вскоре пришел ответ из Администрации президента России, в котором содержалась сухая отписка о том, что запрос Ульяны Григорьевны направлен для разбирательства в Администрацию президента Беларуси. Удивительная логика!

Вот теперь и наведывается василевичский участковый "попить чайку с пирогами" к родственникам жертвы репрессий. Кстати, никому из посетителей он не представляется, поэтому все к нему обращаются так: "чернявый такой" и пытаются при появлении участкового у ворот спрятаться понадежнее в хлев или затеряться в огороде.

Так что, дорогие белорусы, коли случилось с вами (тьфу-тьфу-тьфу) что-то криминальное, не спешите набирать заветные цифры 02, а вооружайтесь ручкой и бумагой и пишите Владимиру Владимировичу. Пишите. Авось и вам повезет! Года через два.

Александр СИЛИЧ.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Мечты розовые, а кресты березовые

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Накануне так называемого второго Всебелорусского собрания в государственных СМИ появились "Основные положения Программы социально-экономического развития Республики Беларусь на 2001—2005 годы". Почитаем, о чем они.

В разделе 1 "Социально-экономическое положение РБ" вещается, что пятилетие 1996—2000 годов явилось переломным в преодолении кризиса, денежные доходы населения повысились на 71%. Вспомним 1995 год. В премьерах — М.Чигирь, глава Нацбанка РБ — С.Богданкевич. Среднемесячная зарплата занятого населения в стране достигла 90—100 долларов США. Курс доллара весь год держался на уровне немногим более 11 тысяч рублей.

К концу 1998 года, вследствие российского финансового кризиса, зарплата из-за прочной и порочной привязки "зайчика" к российскому рублю падает до 30 долларов. Сегодня среднемесячная зарплата трудящихся оценивается в 70, максимум 80 долларов. Спрашивается, каким таким путем можно оценивать за прошлую пятилетку рост наших реальных доходов на 71%? Или сегодня на один американский доллар можно купить в 2 раза больше, чем в 1995 году? Скорее наоборот.

На прошлую пятилетку были выделены три приоритета: сельское хозяйство, экспорт и жилищное строительство. Общеизвестно, что первые два успешно завалены.

Громких слов в "Основных положениях..." более чем достаточно. В разделе 2 "Цели и задачи социально-экономического развития РБ на 2001—2005 годы" провозглашается "...повышение благосостояния народа и приближение его к уровню экономически развитых европейских государств". В 2005 году нам обещают среднюю зарплату в эквиваленте 250 долларов США. Если она к концу 2001 года станет 100 долларов, то увеличится еще на 150 долларов. Среднемесячная зарплата занятого населения Германии никак не меньше 3000 долларов США. За это же время она прибавится больше, чем на 150 долларов. Как же будут сближаться наш и немецкий жизненные уровни? Будут только отдаляться.

В разделе 3 "Социальная политика" нам обещают на предстоящую пятилетку рост реальной зарплаты на 80—85%, т.е. в 1,8—1,85 раза. В то же время в долларовом эквиваленте, как отмечалось выше, она должна увеличиться в 2,5 раза. Значит, разницу "съедят" рост цен на товары и рост тарифов на услуги, включая коммунальные.

Текст "Основных положений..." пестрит разного рода штампами советских времен типа: "создать необходимые условия...", "улучшить ситуацию...", "повысить уровень...", "гармоническое развитие личности..." и т.д., и т.п. Но есть и оригинальные выводы. Чтобы, например, в наших аптеках были необходимые лекарства, надо создать "концепцию лекарственного обеспечения населения страны".

Мы уже знакомы с такими "шедеврами", как продовольственная безопасность страны, финансовая безопасность. Разработчики "Основных положений..." пошли дальше. Оказывается, есть и внешнеэкономическая безопасность, энергетическая безопасность, производственная, социальная и даже — транспортно-коммуникационная безопасность. Понятно, вокруг властей страны одна опасность. Окружает НАТО, наседает американский империализм, тут и "пятая колонна". Надо было ввести в этот документ и оппозиционную безопасность.

В разделе 5 "Инвестиционно-структурная политика" пишется: "Предусматривается осуществить перераспределение инвестиционных потоков в пользу реального сектора экономики...". Спрашивается: а в пользу какого сектора экономики эти потоки были вчера и есть сегодня? В том же разделе указано: "Начиная с 2003 года намечается привлечение 0,9—1,0 млрд. долларов США прямых иностранных инвестиций в основные производственные фонды". Вопрос: а почему не с 2002 года? Хорошо, если с 2003 года по миллиарду, то к концу 2005 года мы получим 3 млрд. долларов США на обновление нашей материально-технической базы!

До сих пор эти инвестиции считались, в лучшем случае, на сотни миллионов долларов в год. Что же такое должно произойти, чтоб буржуи вдруг раскошелились для властей Беларуси?! А чуть ниже в разделе продолжается: "Объем инвестиций в основной капитал в 2005 году возрастет в 1,6—1,7 раза к уровню 2000 года". Это-то после миллиардных вливаний. Может, опять ошибка? Может, в 16—17 раз? Концы, как видим, снова никак не сходятся.

В разделе 6 "Рыночные преобразования" предпринимателям обещан настоящий рай. Это и "дальнейшее развитие инфраструктуры поддержки предпринимательства" в виде заумных для наших челноков "инкубаторов" и "технопарков". Это и "создание льготных условий для доступа субъектов малого предпринимательства к финансовым ресурсам". Как говорится — ваши слова да Богу в уши. Пока же мы видим, как власть беззастенчиво залазит в карманы предпринимателей.

В разделе 7 "Развитие реального сектора экономики" отмечается, что среднегодовой темп при росте ВВП за 2001—2005 годы составит 6,2—7% и это выльется в абсолютный прирост за пятилетку 45—50%. Обращает на себя внимание и то, что при росте ВВП на 45—50% объем промышленной продукции увеличится лишь на 28—32%. Какие же другие отрасли потянут ВВП? Об общих темпах роста сельского хозяйства по понятным причинам умалчивается (чтоб не сглазить). Выходит, вся надежда на сферу услуг? Довольно странные макроэкономические пропорции.

При внимательном чтении "Основных положений..." подобных вышеприведенным нами "ляпов" и "нестыковок" в их содержании — более чем достаточно. Остается порадоваться только за наш Нацбанк. Он нам уже обещал к концу 2001 года курс "зайчика" к доллару в 1,6 тыс. рублей, а в 2005 году обещает только 2,0—2,1 тыс. рублей. Представляете, за 2002-й, 2003-й, 2004-й и 2005 год будет прибавляться лишь по сотне белорусских рублей в год. Сверхоптимизм!

Вообще, лучше читать "Основные положения...", сразу надев розовые очки. Но мечты розовые, а кресты потом березовые.

В канун второй годовщины трагедии в переходе станции метро "Немига" на Кальварийском кладбище открылся памятник жертвам трагедии.

Материал о трагедии читайте в следующем номере "Народной воли".

Фото Виктора ТОЛОЧКО, БелТА.

НАВІНЫ

Акрамя Домаша ніхто не з'явіўся

У Мінску прайшоў з'езд грамадскасці рэгіёнаў Беларусі. У ім узялі ўдзел 815 дэлегатаў з усіх абласцей краіны і Мінска, якія прадстаўляюць дзесяткі грамадскіх арганізацый і ініцыятыў.

Аратары адзначалі, што пасля сямі гадоў праўлення Аляксандра Лукашэнкі становішча спраў літаральна ва ўсіх сферах катастрафічна пагоршылася. Сярод прамоўцаў быў і магчымы кандыдат у прэзідэнты Сямён Домаш. Яго 20-хвіліннае выступленне можна назваць праграмным, паколькі ў ім былі выкладзены асноўныя моманты эканамічнай, палітычнай, сацыяльнай і культурнай перадвыбарнай праграм магчымага кандыдата на пасаду кіраўніка дзяржавы.

Трэба адзначыць, што на з'езд былі запрошаны ўсе пяцёра магчымых кандыдатаў ад дэмакратычнай апазіцыі, аднак ніхто з іх, акрамя Домаша, па розных прычынах не з'явіўся.

Генадзь БАРБАРЫЧ.

Расце смяротнасць ад тэрапеўтычных захворванняў

Па словах галоўнага тэрапеўта Міністэрства аховы здароўя Беларусі Таісіі Баравой, за 1996—2000 гады адзначаны значны рост смяротнасці ад тэрапеўтычных захворванняў.

Выступаючы на X з'ездзе тэрапеўтаў краіны, яна паведаміла, што за прайшоўшыя пасля IX з'езда пяць гадоў смяротнасць насельніцтва ад ішэмічнай хваробы сэрца ўзрасла на 23, ад хвароб сістэмы кровазвароту — на 17, ад сасудзістых паражэнняў мозга — на 16, а ад гіпертанічнай хваробы — прыкладна на 7 працэнтаў. Аднак найбольшы рост смяротнасці насельніцтва за 1996—2000 гады выкліканы пнеўманіяй (на 52) і цырозам печані (на 33 працэнты).

Марат ГАРАВЫ.

Раскрыта забойства

Мінскай міліцыі ўдалося раскрыць забойства, учыненае чатыры гады таму.

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязей МУС Беларусі, 25 лютага ў падвале дома № 6 па вуліцы Данілы Сердзіча былі знойдзены чалавечыя астанкі. Пасля правядзення судова-медыцынскай і іншых экспертыз удалося ўстанавіць, што гэта цела падлетка. Падчас аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў супрацоўнікамі ўпраўлення крымінальнага вышуку ГУУС Мінгарвыканкама і аддзела крымінальнага вышуку Фрунзенскага РУУС было высветлена, што загінуўшым з'яўляецца Т., 1980 года нараджэння, былы вучань 10-га класа адной са сталічных школ. Устаноўлены забойца — грамадзянін С., раней судзімы за аналагічнае злачынства.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Студэнты не будуць галасаваць за Лукашэнку

Сацыялагічная служба незарэгістраванага маладзёжнага руху "Зубр" распаўсюдзіла звесткі апытання студэнтаў шасці найбуйнейшых ВНУ краіны.

Былі апытаны больш за тысячу (1.007) студэнтаў Беларускага дзяржаўнага універсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі, Беларускай дзяржаўнай політэхнічнай акадэміі, Беларускага дзяржаўнага універсітэта, Беларускага дзяржаўнага эканамічнага універсітэта, Беларускага дзяржаўнага педагагічнага універсітэта і Беларускага дзяржаўнага лінгвістычнага універсітэта.

На пытанне "Ці збіраецеся вы браць удзел у выбарах прэзідэнта?" станоўча адказалі 88,5 працэнта апытаных. Толькі 7 працэнтаў студэнтаў адказалі "не" і 4,5 працэнта пакуль не вызначыліся. Пры гэтым галасаваць за Аляксандра Лукашэнку гатовы толькі 8,2 працэнта маладых людзей.

Наталля КУЛАГІНА.

"Время выбирать!" — на асфальте

Новые надписи появились на улицах Минска в ночь на 25 мая. Активисты незарегистрированного молодежного движения сопротивления ЗУБР на сей раз пользовались белой краской. Надпись "ЗУБР" и "Время выбирать" были нанесены на автомобильных дорогах столицы, на наиболее оживленных пешеходных дорожках, а также на асфальте во дворах.

Один из активистов ЗУБРа прокомментировал действия молодежи так: "Несмотря на то, что некоторая часть населения отрицательно относится к подобным действиям, ЗУБР не собирается прекращать или приостанавливать свои акции. В условиях, когда мы не имеем доступа к телевидению, радио и государственным изданиям, надписи на стенах являются чуть ли не единственным способом донести нашу точку зрения до людей. Мы намерены и в дальнейшем напоминать людям о наиболее актуальных проблемах, используя все доступные ненасильственные методы".

Активизировались новополоцкие "зубры"

"Зубры" заявили о себе в до сих пор спокойном Новополоцке. На днях активисты движения нанесли несколько десятков надписей "ЗУБР" и "ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ" в наиболее оживленных местах города: на автовокзале, рынке, центральной улице города, а также возле учебных заведений.

Эти же надписи буквами размером в человеческий рост были нанесены на заборах, стоящих возле дорог, ведущих на предприятия города: заводы "Полимир" и НПЗ. Также на улицах в большом количестве появились наклейки, а в учебных заведениях — газеты "ЗУБР".

info@zubr-belarus.com.

27 мая памёр акцёр Мікалай Яроменка-малодшы

27 мая ў Маскве ў Боткінскай бальніцы на 53-м годзе жыцця памёр вядомы кінаакцёр, народны артыст Расіі Мікалай Яроменка-малодшы. Прычынай смерці, як паведамілі расійскія інфармацыйныя агенцтвы, стала парушэнне мазгавога кровазвароту, выкліканага цэрэбраваскулярнай хваробай. Згодна з завяшчаннем Яроменкі, ён будзе пахаваны ў Беларусі побач з магілай свайго бацькі, які памёр ў выніку сардэчнага прыступу 1 ліпеня 2000 года.

Мікалай Яроменка-малодшы нарадзіўся ў 1949 годзе ў Віцебску ў сям'і папулярных акцёраў Мікалая Яроменкі і Галіны Арловай. У 1967 годзе ён паступіў ва Усесаюзны дзяржаўны інстытут кінематаграфіі на курс Сяргея Герасімава і Тамары Макаравай. Упершыню ў кіно Яроменка-малодшы зняўся ў фільме свайго настаўніка "У озера". Аднак шырокую вядомасць Мікалаю Яроменку прынёс шматсерыйны фільм "Красное и черное". Акрамя таго, Яроменка зняўся ў такіх фільмах, як "Юность Петра", "Пираты XX века", "31 июня", "Обещание любви", "Шел четвертый год войны", "Эскадрон гусар летучих", "Трактир на Пятницкой".

У 1995 годзе Мікалай Яроменка зняў свой першы фільм "Сын за отца", дзе галоўную ролю выканаў ягоны бацька Мікалай Яроменка-старэйшы. Гэта была першая і апошняя праца Яроменкі ў якасці рэжысёра. Пасля смерці бацькі Яроменка-малодшы на грамадскіх пачатках працаваў у пасольстве Беларусі ў Маскве дарадчыкам па культуры.

Народная Воля

29 МАЯ 2001 г.

НАВІНЫ

Прадаём скуры

12 фірм з Польшчы, Літвы, Малдовы, Італіі ўзялі ўдзел у конкурсных таргах па продажы скуранай сыравіны, якія правёў Мінсельгасхарч Беларусі.

Выйгралі тры прадпрыемствы — "Фідвіка" з Малдовы, "Прэздзіма" з Літвы і "Арго" з Польшчы. Згодна з умовамі тэндэру, у бліжэйшы час яны закупяць у Беларусі 48 тысяч скур буйной рагатай жывёлы, што складае каля 1.000 тон.

Прадстаўнікі гэтых фірм прапанавалі дастаткова высокую цану за скураную сыравіну — па 1,9 долара за кілаграм. "У нас такой цаны яшчэ ніколі не было", — адзначыла Куклінская. Па разліках спецыялістаў Мінсельгасхарча, продаж скуранай сыравіны дазволіць атрымаць каля 2 мільёнаў валютнай выручкі.

Аляксей АРЭШКА.

Бярозаўская гідраэлектрастанцыя будзе рэканструявана

Рыхтуецца да рэканструкцыі адна з найбуйнейшых беларускіх гідраэлектрастанцый — Бярозаўская.

Згодна з планам, будуць пабудаваны два катлы з газавымі турбінамі па 25 мегават кожная. У выніку магутнасць кожнага блока электрастанцыі павялічыцца на 50 мегават. Дзякуючы гэтаму на 20 працэнтаў знізіцца расход паліва. Зараз распрацоўваецца архітэктурны праект надбудовы.

Плануецца, што да канца года рабочая дакументацыя пройдзе экспертызу, і можна будзе распачаць рэканструкцыю.

Цяперашнім часам электрастанцыя працуе ў асноўным для айчынных спажыўцоў электраэнергіі. Аднак ужо выдзелены лініі, і да канца года адзін з энергаблокаў пачне пастаўляць электрычнасць у Польшчу.

Васіль ЯКАЎЛЕЎСКІ.

Курыльная трубка Канстанціна Сіманава

Курыльную трубку Канстанціна Сіманава перадалі ў дар Магілёўскаму абласному краязнаўчаму музею дзеці славутага пісьменніка і журналіста Аляксей і Марыя.

Дагэтуль у магілёўскім музеі з рэчаў Канстанціна Сіманава захоўваліся толькі трылогія "Живые и мертвые" з аўтографам пісьменніка. Цяпер жа, па словах дырэктара музея Віктара Аненкава, экспазіцыю абароны Магілёва ў часы Вялікай Айчыннай вайны, акрамя трубкі, папоўняць першыя прыжыццёвыя літаратурныя выданні пісьменніка, падборка яго артыкулаў і часопісаў розных гадоў, а таксама зямля з Буйніцкага поля з прахам Канстанціна Сіманава.

Супрацьтанкавыя міны часоў вайны

Цэлы арсенал нямецкіх мін часоў другой сусветнай вайны знайшлі школьнікі ў катлаване будоўлі ў пасёлку Кісялевічы Бабруйскага раёна.

Будаўнічыя работы вяліся на пляцоўцы анкадыспансера. Пасля таго як экскаватар выкапаў катлаван, мясцовыя школьнікі знайшлі ў ім дзіўны прадмет. Тут жа былі выкліканы спецыялісты грамадзянскай абароны, ратавальнікі і сапёры. У выніку з зямлі было знойдзена 48 супрацьтанкавых мін, якія знаходзіліся тут з часоў другой сусветнай вайны.

Канстанцін УВАРАЎ.

"Абсалютна празрыстыя" экзамены

"З сёлета працэс здачы дзяржаўных экзаменаў у ВНУ будзе абсалютна празрыстым", — заявіў настаўнікам і вучням брэсцкай гімназіі № 1 старшыня Камітэта дзяржкантролю Беларусі і адначасова старшыня дзяржаўнай камісіі па кантролі за ўступнымі экзаменамі Анатоль Тозік.

Ён падтрымаў выказаную на сустрэчы ідэю праводзіць вусныя экзамены, выкарыстоўваючы аўдыё- або відэазапіс. Гэта, як лічыць Анатоль Тозік, дасць магчымасць вырашыць спрэчныя пытанні паміж экзаменатарамі і абітурыентам у выпадку іх узнікнення. Паводле слоў Тозіка, надалей такая форма будзе апрабавана падчас заключных экзаменаў у ВНУ.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

У следчых ізалятарах каля 9,5 тысячы чалавек

У следчых ізалятарах Беларусі ўтрымліваецца каля 9,5 тысячы чалавек, і яны перапоўнены ў сярэднім на 25 працэнтаў. Пры гэтым на асобных установах краіны перавышэнне ліміту змяшчэння складае ад 15 да 80 працэнтаў.

У параўнанні з мінулымі гадамі дасягнуты, аднак, значны прагрэс у зніжэнні звышлімітнай нагрузкі на ізалятары: колькасць грамадзян, якія ўтрымліваюцца там звыш нормы для гэтых памяшканняў, знізана на 3 тысячы.

Гэтыя лічбы прывёў намеснік начальніка Камітэта па выкананні пакаранняў пры МУС Беларусі Вячаслаў Шабанаў у сваім выступленні на навукова-практычным семінары "Міжнародныя стандарты абыходжання з арыштаванымі", арганізаваным у Мінску Беларускай асацыяцыяй жанчын-юрыстаў.

Дадатковую нагрузку на следчыя ізалятары стварае таксама ўтрыманне там грамадзян, для якіх арышт абраны судом у якасці меры пакарання. Работнікам ізалятараў даводзіцца займацца не ўласцівымі ім функцыямі выканання пакарання. На сённяшні час такіх зняволеных у ізалятарах 838. Вырашыць праблему ўтрымання гэтай катэгорыі асоб, паводле слоў Шабанава, магло б будаўніцтва арыштных дамоў у кожнай з абласцей краіны. Наспела таксама пытанне асобных ізалятараў для ўтрымання жанчын і непаўналетніх (сёння гэтыя кантынгенты складаюць адпаведна 622 і 630 чалавек), паколькі ў адным памяшканні з астатнімі злачынцамі немагчыма выканаць асаблівыя патрабаванні да іх зняволення.

Святлана НЯСТРАХАВА.

ЕЩЕ ОДНО УНИЖЕНИЕ МЕДИКОВ

В больницах обыскивают врачей, медсестер, заведующих отделений...

...К восьми утра и четырем дня (время смены дежурств) к госпиталю подъезжает милицейская машина. Сотрудники милиции, одетые по гражданке, начинают вычислять нужных им людей, сотрудников госпиталя. "Откройте сумочку! Откройте пакет!" — сунут в нос удостоверение и начинают обыск. Обыскивают всех подряд, невзирая на должности: медсестер, врачей, заведующих отделений... "Одну медсестру в возрасте заставили однажды пальто расстегнуть. Даже в тюрьме женщин обыскивают женщины, а у нас... Если бы со мной так поступили, я бы, наверное, со стыда умерла!" — пожаловалась мне девушка, медсестра госпиталя ветеранов и инвалидов Великой Отечественной войны (поселок Лесное Минского района).

Главврач госпиталя подтвердил: "Обыскивают!" И добавил, что это инициатива самих охранников. То есть сотрудников больницы обыскивают не обэповцы, а милиция из отдела охраны Минского района. А заместитель главврача рассказала историю, случившуюся с ней. Как-то она заболела, лежала в госпитале на излечении, а потом после выписки возвращалась домой. В лесу ее догнал молодой человек, сунул в нос удостоверение и потребовал, чтобы она открыла пакет. Доктор возмутилась, сказала, что он не имеет права ее обыскивать, что в пакете ее личные вещи. Тогда он пригрозил, что отвезет в райотдел для установления личности.

Выслушав эти дивные истории и возмущения медиков госпиталя, я решила позвонить в 9-ю клиническую больницу. В надежде, что в столице такого безобразия быть не может. Да и клиника, знаю, огромная, штат сотрудников — тоже.

В приемной главврача, сообразив, о чем идет речь, отреагировали моментально: "Обыскивают! Ловят на территории, на автобусной остановке. Говорят: "Откройте пакет, откройте сумочку, кошелек". Теперь хоть в кошельки сами не лазят, а раньше и такое было! Надоели!".

Заместитель главврача по АХЧ тоже отреагировал бурно: "Это наш бич! Все стонут! Мы заключали с ними договор на охрану объекта, а не для того, чтобы гонялись за нашими сотрудниками!" — возмущался мой собеседник. И пояснил, что на самом-то деле они просили организовать в приемном покое милицейский пост для охраны сотрудников. "Скорая" привозит разных людей: и пьяных, и буйных. Был случай, избили врача. Вот тогда и попросили милицейскую охрану. А то, что они здесь вытворяют со своими рейдами... Они, считает, не имеют права этого делать. Больница — не режимный объект с пропускной системой. В Больнице скорой помощи, что в Курасовщине, подтвердили факт милицейской охраны, но отрицали проведение обысков. "Они не имеют права обыскивать медперсонал!" — без тени сомнений заявила заведующая приемным отделением.

Сотрудники же отдела охраны Минского района, Московского района Минска категорически против всех обвинений в свой адрес. Прежде всего, требовательно-настойчиво просили не называть это обысками. Потому что на самом деле они проводят досмотры. А что касается прав, то они у милиции есть. Ссылались на Закон о милиции и отдельные его статьи, обижались на недовольных. Рассказали, что государству благодаря их рейдам возвращено продуктов на очень приличную сумму. Отрицали факт обыска, пардон, досмотра медиков. Уверяли, что в их поле зрения находятся исключительно работники пищеблоков. И ссылались на согласованность своих действий с главврачами.

Что касается воровства в больницах, то, как сказали в областном отделе охраны, больницы занимают третье место в этом списке. На втором — аграрии. Недовкладывают продукты, воруют... Их ловят, судят, наказывают. А они ссылаются на тяжелое материальное положение и все равно воруют.

А вот о согласованности с главврачами... Главврач госпиталя лишь вздохнул по этому поводу: "Никто с нами ничего не согласовывал".

Главврач 9-й клиники тоже отрицает подобного рода согласование. Он подтвердил, что сотрудников клиники обыскивают: медсестер, врачей, заведующих отделениями... "Говорят, что имеют право. Может и имеют. Но это, скажем так, несолидно".

Вышестоящее начальство из охранных служб особого беспокойства в связи с этим не выразило. Однако посоветовало писать жалобы. И тогда в каждом отдельном случае будет проведено служебное расследование. Этот совет я передала главврачам обеих больниц. Реакция была сдержанной. Главврач 9-й клиники ответил примерно так: "Писать жалобы? Нам и так столько писать приходится...".

Вера МАТУСЕВИЧ.

Последний звонок

В средних школах, колледжах, лицеях страны прошли торжественные линейки, посвященные окончанию учебного года.

На снимке: *последний звонок в минской СШ №181.*

Фото Александра ДИДЕВИЧА, БелТА.

"НАС ВСЕ ЧАЩЕ ОБМАНЫВАЮТ"

В редакцию "Народной воли" поступило письмо профсоюзных активистов Гродненщины. Аналогичный текст они направили А.Лукашенко, В.Ермошину, а также в газеты "Рэспубліка" и "Беларускі час". Печатаем это тревожное письмо.

Профсоюзный актив г.Гродно и Гродненской области выражает серьезную озабоченность положением дел в системе образования, которая законодательно определена приоритетной отраслью в Республике Беларусь.

Члены нашего профсоюза правомерно требуют от профсоюзных комитетов добиваться должной социальной защиты и ответа на вопрос: "Почему с каждым годом нам жить и работать становится все труднее, когда экономические показатели на макроуровне, согласно официальной статистике и информации в СМИ, возрастают?".

Анализ показывает, что сокращение расходов на финансирование отрасли и снижение жизненного уровня ее работников — стойкая тенденция последних лет. Если в 1997 г. на образование выделялось 6,6% от ВВП, то в 2000 г. — 5,29%, на 2001 г. запланировано 5,57%.

Падает уровень оплаты труда, хотя последние годы характеризуются резким повышением его интенсивности, вызванной реформированием содержания образования, внедрением инновационных методик и современных образовательных технологий.

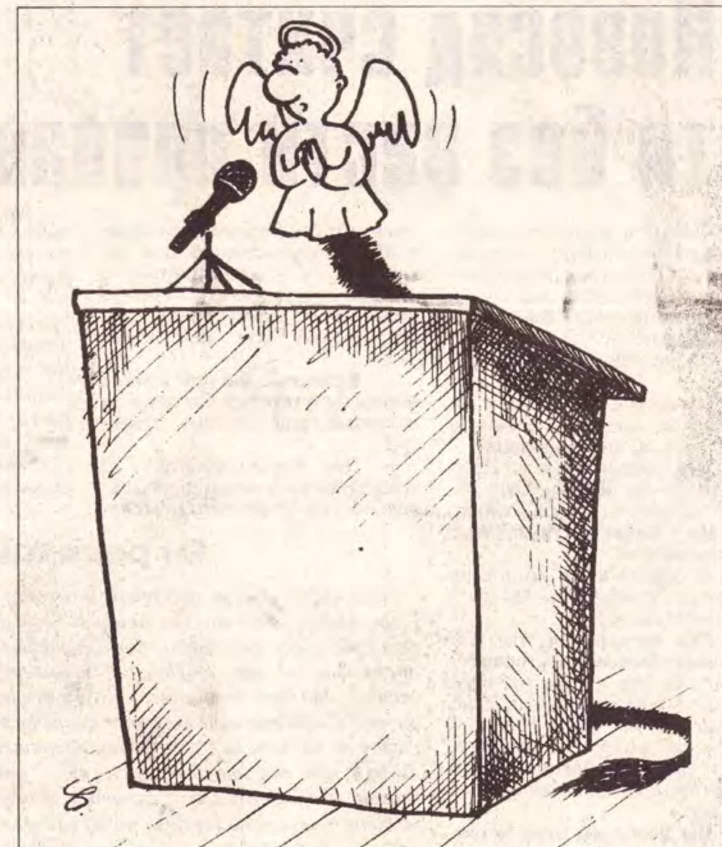
В 1996 г., году проведения I Всебелорусского народного собрания, средняя заработная плата работников отрасли составляла 73,8% к средней заработной плате в промышленности и 83,8% к средней заработной плате в народном хозяйстве. В 2000 году эти показатели составили соответственно 58,7 и 73,2%.

Если в 1990 г. на среднюю заработную плату нашего работника можно было приобрести 2,99 набора минимального потребительского бюджета, в 1998 г. — 1,28, то в 2000 г. — чуть более одного набора.

Зарплата выплачивается далеко не своевременно. По Гродненской области на 15 мая 2001 г. задолженность по зарплате имеют 14 районов и г.Лида на сумму более 1 миллиарда рублей. Ряд сельских районов уже забыли, что такое аванс. Для педагогов, живущих исключительно на заработную плату, это равнозначно катастрофе. На пороге массовых отпусков остро стоит вопрос выплаты отпускных.

А между тем разрушается материально-техническая база учреждений, ухудшаются условия труда, нет средств на его охрану, на приобретение моющих средств, спецодежды и спецобуви.

Совершенно отсутствуют бюджетные ассигнования на ремонт учреждений. Он осуществляется исключительно за счет родителей, руками педагогов, а зачастую и за счет средств учительского кошелька.

Художник Владимир ЧУГЛАЗОВ, г. Брест.

Принимаемые правительством меры по повышению уровня оплаты труда работников неэффективны, нас все чаще обманывают. Руководством страны неоднократно давались обещания улучшить финансовое положение отрасли и работников. Много было обещано на I съезде учителей в октябре 1997 г., еще больше — вице-премьером В.Заметалиным на III съезде профсоюза работников образования и науки в апреле 2000 года. Педагогам то и дело напоминают обещание главы государства об установлении до августа 2001 г. зарплаты работникам бюджетных отраслей, эквивалентной 100 долларам, которое уже отодвинуто на конец 2001 года. По непонятным причинам на конец ноября 2001 г. перенесен II съезд учителей вместо октября 2000 года.

Повышение заработной платы с 1 марта 2001 г. в объявленных обещаниях сулило 50% молодым специалистам и 25—27% остальным работникам. На деле повышение зарплаты молодых работников составило 27—35% или 9,6—16,5 тысячи рублей, а специалисты с высшей категорией и стажем работы свыше 15 лет получили прибавку на 2—10%, так как была снята надбавка за квалификационные категории. После многочисленных протестов профсоюзных комитетов 16 мая было объявлено, что надбавки восстановлены с 1 мая (за март-апрель их у нас украли), но документы на оплату труда придут в РОО, как всегда, спустя месяц-другой). А людям-то жить необходимо сейчас, цены растут ежедневно.

Уважаемые руководители страны! Учительство ждет от вас решений, способных остановить падение жизненного уровня работников образования, вернуть престиж педагогическому труду.

Напоминаем требования отраслевого профсоюза:

— обеспечить в 2001 г. доведение средней зарплаты работников образования до среднего уровня в промышленности;

— установить оплату труда по 1-му тарифному разряду не ниже бюджета прожиточного минимума;

— закрепить в новой редакции Закона "Об образовании в республике Беларусь" гарантированные уровни финансирования отрасли "Образование" и заработной платы педагогических работников;

— восстановить льготы по коммунальным услугам педагогам сельской местности;

— решить вопрос льготного кредитования строительства жилья педагогическим работникам.

Профсоюзный актив Гродненской области требует, чтобы все вышеизложенное было учтено и реализовано в концепции развития страны на предстоящие 5 лет.

По поручению профсоюзного актива области
Д.К.МАКЕЙ,
Е.А.ВЕНЦКОВИЧ,
Ф.А.КОСКО,
Л.Р.СЕВКО.

ІЛЖЫВЫЯ ПАДРУЧНІКІ

Гісторыя настаўнічае. А мы вучымся?

Historia est magsistra vitae ("гісторыя — настаўніца жыцця"). Так казалі старажытныя рымляне. Так кажуць і сучасныя гісторыкі. І гэта, бадай, адзінае, што яднае сучасную гісторыяграфію. Не здзіўляйцеся. Усе вы, пэўна, памятаеце (хоць бы і ў агульных рысах) свае школьныя падручнікі па гісторыі СССР. Тады ўсё было проста: усеагульная дзяржаўная ідэалогія "па азначэнні" прадугледжвала зайздроснае адзінства ў поглядах на гістарычныя падзеі. У галовах вучняў ствaралася ўяўленне (ці нават выказвалася — дзякуй Богу, не прама), што прыгнечаныя людзі яшчэ ў Старажытным Егіпце толькі аб камунізме і марылі.

Зараз усё не так. Афіцыйна ніякай дзяржаўнай ідэалогіі ў Беларусі няма. Але ў падручніках па гісторыі Беларусі, што друкуюцца ў апошні час, назіраецца цікавая тэндэнцыя: чым навей падручнік, тым больш у ім выказванняў, якія наўрад ці ўпісваюцца ў прынцып адсутнасці дзяржаўнай ідэалогіі. Усё менш і менш становіцца імёнаў і фактаў у параграфах, прысвечаных спрэчным ці наогул нявысветленым момантам нашай гісторыі. А замест іх — усё больш рэзкіх, а часам і беспадстаўных высноў.

Возьмем у рукі новы падручнік для 11-га класа ("Гісторыя Беларусі. Канец XVIII — 1999 г." пад рэдакцыяй прафесара Я.К.Новіка. Мінск, "Народная асвета", 2000) — як самы "дарослы". Да таго ж і размова тут ідзе аб навейшым часе — гэты гістарычны перыяд выклікае найбольш спрэчак паміж гісторыкамі і філосафамі. Для гэтай кнігі неаб'ектыўнасць у падачы фактаў — тыповая з'ява. Прычым гэта тычыцца амаль усіх тэм, разгледжаных тут. Часам тое, што пададзена ў адным параграфе, адмаўляецца ў другім. Не верыце? Калі ласка.

Тэма 2, параграф 1, стар. 27 (аб рэформах П.Д.Кісялёва 1830-х гг.): "Адмова ад фальваркава-прыгоннай сістэмы і перавод дзяржаўных сялян на аброк з'явіліся галоўнымі вынікамі рэформы, якія вызначылі яе буржуазна-прагрэсіўны характар". І далей аб прававым статусе дзяржаўных сялян: "За імі прызнавалася грамадзянская свабода". Здавалася б, усё добра. Правялі рэформу, далі асабістую свабоду дзяржаўным сялянам — прагрэс! Але пагартайце далей. Старонка 48 (аб рэформах П.А.Сталыпіна): "Спроба разбурыць абшчыну і выселіць сялян на хутары, знішчыць традыцыйны ўклад жыцця і калектывісцкую традыцыю ўсходнеславянскай вёскі поспеху не мелі". Далей сцвярджаецца, што хутарызацыя заўсёды выклікала супраціўленне з боку сялян. Цікава: спроба разбурыць феадальныя перажыткі паводле Кісялёва — гэта прагрэсіўна, а такая ж спроба пачатку XX стагоддзя, толькі больш дзейсная (па так званай "амерыканскай" ці фермерскай мадэлі), знішчае старадаўні ўклад, нашу "родную" абшчыну з кругавой парукай (як жа мы без яе!). Да таго ж некалькімі радкамі вышэй, на 47-й старонцы ёсць словы: "Сяляне-беднякі (іх было 60% ад агульнай колькасці сялян! — **У.Г.**) ахвотна выходзілі з абшчыны, прадавалі свой надзел, і многія з іх уключаліся ў перасяленчы рух".

Але, на жаль, гэта толькі "кветачкі". Рыхтуйцеся да "мацнейшага". На 11-й старонцы таго ж "падручніка" чытаем: "У канцы XVIII ст. беларускія магнаты і шляхта ў большасці сваёй былі каталікамі ці уніятамі і арыентаваліся на польскія нацыянальна-культурныя традыцыі. У той жа час большасць беларускага сялянства прытрымлівалася праваслаўя..." А далей і ўвогуле бязглуздзіца: "...і, нягледзячы на колькасную перавагу уніяцкіх прыходаў над праваслаўнымі, працэс замены праваслаўнага верывызнання каталіцкім у асяроддзі беларускіх сялян-уніятаў быў яшчэ далёка не завершаны.

Аб якой такой замене праваслаўя каталіцтвам, ды яшчэ сярод уніятаў, ідзе гаворка?! І яшчэ: сяляне складалі абсалютную большасць тагачаснага насельніцтва Беларусі. Як можа быць, што уніяты (а гэта толькі частка шляхты — гл. вышэй), якія ці не менш за ўсіх маюць больш прыходаў, чым самае "масавае", на думку "праўдзівага" падручніка, праваслаўе?!

Скончу вытрымкай з аналагічнага падручніка (В.М.Біч. "Гісторыя Беларусі, 8 клас. Канец XVIII ст. — 1917 г.", пад рэдакцыяй акадэміка Я.М.Бабосава. Мінск, "Народная асвета", 1998). Старонка 8: "Каля 80% ад усіх мясцовых (беларускіх — **У.Г.**) хрысціян складалі вернікі уніяцкай царквы. Да яе належала пераважная большасць сялян, а таксама частка мяшчан і дробная шляхта. Практычна ўсе мясцовыя памешчыкі былі каталікамі". Зразумела, што ў любым выпадку адзін з гэтых двух падручнікаў падае заведама лжывую інфармацыю.

Пэўна, няма патрэбы ўзгадваць тое, што "векапомная" "гістарычная" праца для вучняў 11 класа гаворыць пра калектывізацыю сельскай гаспадаркі ў 1930-я, пра сталінскія рэпрэсіі 1930—1950-х. І тым больш пра падзеі канца XX стагоддзя на Беларусі. Але я ўсё ж узгадаю некаторыя "нумары". Вы гатовы?

Старонка 122: "У літаратуры ёсць сцвярджэнне аб тым, што калектывізацыя і раскулачванне — гэта фізічнае знішчэнне (генацыд) **рускага** сялянства, яго старажытнага ўкладу (што ў рашце рэшт яны лічаць старажытным укладам? — **У.Г.**), вялікай працоўнай культуры. На самай справе беззаконне і фізічнае знішчэнне часткі заможных сялян **не з'яўляліся афіцыйнай партыйна-дзяржаўнай палітыкай.** Аднак гэта стала часам магчымым з-за нізкага ўзроўню агульнай і палітычнай культуры, **ўседазволенасці і беспакаранасці** кіраўнікоў мясцовых органаў улады і сілавых структур... Адказнасць за парушэнні нясе ў першую чаргу **вышэйшае кіраўніцтва** краіны, а разам з ім і **мясцовыя кіраўнікі".**

Старонка 123 (аб сталінскіх рэпрэсіях): "Надзеі на перараджэнне бальшавікоў і рэстаўрацыю капіталізму канчаткова рухнулі. Прыхільнікі капіталістычнай рэстаўрацыі **ўзмацнілі націск** на партыйныя і дзяржаўныя структуры. Яны распачалі **адкрыта** шкодніцкую, злачынную дзейнасць. **Абараняючы сябе,** дзяржава ў вельмі жорсткай форме разгарнула барацьбу **супраць сіл капіталістычнай рэстаўрацыі...** Пры гэтым многія справы былі сфальсіфікаванымі, віна асуджаных не даказана... Пазней яны былі рэабілітаваны" (усе? — **У.Г.**). "Сацыялістычная законнасць груба парушалася... Разам з тым фантастычных памераў лічбы ахвяр палітычных рэпрэсій, якія ўтрымліваюцца ў публікацыях апошніх **дзесяцігоддзяў, — не што іншае, як міф,** запушчаны ў грамадскую свядомасць для дыскрэдытацыі сацыялістычнай сістэмы. Патрабуюцца **вялікія намаганні і час** для **навуковай распрацоўкі** праблемы палітычных рэпрэсій" (усюды падкрэслена мною — **У.Г.**). Не адмаўляючы сам факт рэпрэсій, складальнікі-навукоўцы спрабуюць фактычна апраўдаць злачынствы партыйных кіраўнікоў. Маўляў, так, людзі паміралі, але гэта былі вымушаныя меры. Дарэчы, на думку аўтарытэтных вучоных, сталінская "опричнина" каштавала Беларусі каля мільёна жыццяў.

Я нават не ўзгадваю пра шматлікія "дробныя" недакладнасці: пра тое, што тут ніяк не адлюстраваны факт перадачы ў 1939 годзе Вільні і Віленскага краю Літве, Беластоцкай вобласці — Польшчы ў 1946 годзе (дарэчы, на картах-схемах да падзей Вялікай Айчыннай вайны ўвогуле няма ніякай Беластоцкай вобласці ў складзе БССР, як і Віленскага краю на іншых картах). Нарэшце, тут мноства арфаграфічных, пунктуацыйных і стылістычных памылак — і гэта ў вучэбнай кнізе!

Я не гісторык. Тое, што я зрабіў, — проста ўважліва прачытаў тэкст — мог зрабіць хто заўгодна. І мне б хацелася, каб гэты "хто заўгодна" звярнуў-такі ўвагу на тое, чаму вучаць сёння ў беларускіх школах. Наш народ столькі гадоў "кармілі" хлуснёй, што мне здаецца немагчыма працягваць гэтае "кармленне" яшчэ на дзесяцігоддзі. На жаль, на сённяшні час няма, бадай, ніводнай фундаментальнай працы па гісторыі Беларусі, разлічанай на шырокае кола чытачоў. Акрамя школьных падручнікаў... Відавочна, што скласці "канкурэнцыю" пункту гледжання падручніка для 11 класа пакуль нішто не можа.

Уладзімір ГУР'ЯНАЎ.

Газовый "интерес" диктует свое

Польша согласилась на новый газопровод из России в обход Украины

Семен БУКЧИН

Как и в свое время Черномырдина, Касьянова привели в Польшу главным образом газовые проблемы, которым в Польше в последнее время уделяется громадное общественное внимание. Полемика вращается главным образом вокруг новой нитки газопровода Ямал-Западная Европа. Предложенный Газпромом вариант предусматривает ее строительство в обход Украины, через которую сегодня проходит главная газовая трасса из России на Запад. Российская аргументация в данном случае имеет двоякий характер. Официальная и широко употребляемая: Украина отнюдь не подвержена газовой "дискриминации", поскольку через нее транспортируется львиная доля российского газа. И несколько теневая: Украина не платит долгов за газ и к тому же ворует его.

Еще осенью прошлого года польские политики твердили, что не пойдут ни на какие соглашения за счет своего "стратегического партнера" Украины. Об этом говорил в Киеве в декабре во время своего визита президент Александр Квасьневский. Но уже в январе Евросоюз дал ясно понять полякам, что, помимо украинских, есть более широкие интересы европейской энергетической безопасности и Польше здесь принадлежит один из решающих голосов. Российский проект поддержала Германия, что в особенности было немаловажно для поляков. Тогда же Рем Вяхирев обратился со специальными посланиями к польскому премьеру Ежи Бузеку и президенту Александру Квасьневскому. Появились сообщения о том, что в случае отказа поляков новая труба пройдет по дну Балтийского моря, и тогда Польша вообще ничего не заработает на транзите. В общем, дело шло к обоюдному соглашению, и заявления "в защиту" якобы обиженной Украины как-то утихли, хотя часть здешних публицистов и сегодня говорит о "капитуляции" Польши перед давлением со стороны Брюсселя и о "предательстве" одного из "гарантов польской независимости". Геополитические интересы Польши, по их мнению, принесены в жертву ради коммерческих соображений и выгод.

Приезд Касьянова подтвердил, что дело, в принципе, решено и в ближайшее время соответствующие документы будут подписаны на правительственном уровне. Трасса нового газопровода пройдет от Бреста через Тиссу до Больших Капушан в Словакии (а оттуда в Венгрию, Хорватию и Италию), то есть вдоль польской восточной границы, минуя украинскую территорию. Кстати, сама Украина сегодня уже не протестует. Вместе с тем еще остаются спорные проблемы между Польшей и Россией, касающиеся непосредственно эксплуатации уже действующего газопровода Ямал-Западная Европа, участия в ней ряда польских фирм, связанных с Газпромом. Но они, подчеркнул Касьянов, не должны влиять на решения о строительстве газопровода в Словакию.

На переговорах был затронут и вопрос о визах, которые вводит Польша согласно требованиям Евросоюза. Польский премьер пообещал, что не будет "ненужных барьеров на границе польско-российской", имея в виду прежде всего Калининградскую область. Касьянов же во время интервью по телевидению заметил, что Польше не стоит торопиться с визами, если вступление ее в Евросоюз состоится не ранее 2003 года. На вопрос о визите в Польшу президента Путина он ответил, что вряд ли его можно ожидать в ближайшие месяцы. Ельцин был здесь в 1993-м. Но коль скоро только что в Польше побывал российский премьер, должно пройти некоторое время...

В день приезда Касьянова у варшавского отеля "Шератон", где он остановился, специально обученные овчарки отреагировали на стоящую неподалеку "Хонду" так, как будто бы в ней содержалась взрывчатка. Полицейские с помощью специальных взрывных устройств открыли багажник, но ничего подозрительного не обнаружили. Вскоре появилась владелица машины, она передала полицейским ключи, но и в салоне ничего похожего на взрывчатку не нашли. У полиции существуют две версии. Первая: в машине перевозили суку, у которой была течка. Вторая: в машине ранее перевозили взрывные материалы. Отсюда и реакция псов. В любом случае автомобиль будет отремонтирован за государственный счет. Как сообщает "Газета Выборча", Михаил Касьянов отнесся к инциденту спокойно.

Варшава.

29 мая 2001 года — З'езд беларускіх пісьменнікаў

Мы працягваем дыскусію аб ролі і месцы пісьменнікаў у сучасным беларускім грамадстве. Нагадваем, што гэтая важная і напружаная размова, пачатая на старонках "Народнай волі", па ініцыятыве кіраўніка СБП Вольгі Іпатавай была перанесена і на старонкі "Звязды", набыла, на вялікі жаль, танальнасць скандалу. Спадзяёмся, што сённяшнія публікацыі пісьменнікаў Валянціна Блакіта і Віктара Карамазава дапамогуць узаемнаму паразуменню ўсіх удзельнікаў дыскусіі

А ЦІ ПАТРЭБНА ПАДНАЧАЛЬВАЦЬ ВАЛАДАРОЎ ДУМ?

Адказ Аляксандру Альхавому і не толькі яму

Валянцін БЛАКІТ

Яйка выедзенага не вартая была б падобная на кухонную зваду паленіка, што выплюхнулася на старонкі шаноўных "Народнай волі" і "Звязды", каб хоць як-кольвек высветлілася галоўнае: чаму толькі 18 пісьменнікаў падпісаліся пад зваротам у абарону народнага пісьменніка Васіля Быкава ад сістэматычнага шальмавання і паклёпаў? Нехта недаўменна паціскае плячыма, нехта задаволена пацірае рукі.

А адбылося вось што. Пэўныя дзядзькі, а іх лёгка вылічыць па почырку, выкарысталі некалькіх маладых, даверлівых, шчырых, але малавопытных у падобнага кшталту інтрыжках літаратараў для збору подпісаў у абарону Васіля Быкава. Усе, да каго звярнуліся, ахвотна паставілі свае подпісы. Але не паспелі набраць 17, як паступіла каманда: досыць, давайце ў друк. Прааналізаваўшы подпісы, лялькаводы зразумелі: без Бураўкіна, які яшчэ з хрушчоўскіх часоў паслядоўна абараняе гонар і годнасць вялікага пісьменніка і паплечніка пры кожнай антыбыкаўскай кампаніі, якія метадычна паўтараюцца пры ўсіх уладах, гэты зварот будзе, мякка кажучы, малапераканаўчым, выкліча пытанні і непаразуменні. У апошнюю хвіліну ўвечары пазванілі на кватэру, і Генадзь Мікалаевіч, не ведаючы, што да яго звяртаюцца апошняга, даў згоду, каб быў і ягоны подпіс.

Вось так і з'явіўся гэты дакумент з 18 падпісантамі, які надта ж нагадвае згарбузаваную на вядомай ідэалагічнай кухні шматхадовую камбінацыю па ўкладанні адным стрэлам адразу двух зайцаў: даказаць, што вялікі пісьменнік не мае ў калег па пяры практычна ніякай падтрымкі — набралася ўсяго 18 з паўтысячы сябраў Саюза, значыць, святую праўду гавораць казіяткі, росцікавы і К°; а заадно мазнуць брудным пэцкалем па ўсім Саюзе пісьменнікаў, скампраметаваць творцаў перад дэмакратычнай грамадскасцю. Ды яшчэ рыкашэтам выклікаць сумненні ў Васіля Быкава адносна сваіх сяброў.

І пайшло, як па пісаным сцэнарыі. Журналістка стала высвятляць, хто з пісьменнікаў адмовіўся паставіць подпісы, кіраўніца Саюза, толкам не ведаючы, адкуль растуць ногі, нагаварыла абы-чаго па тэлефоне, і ўсё вылілася на старонкі шаноўнай "Народнай волі". А далей паехала на ўзровень асабістых крыўд і амбіцый.

Пра ўсё гэта і пісаць было б не варта: яўная правакацыя з подпісамі і лопнула б на з'ездзе пісьменнікаў, як мыльны пухір, калі высветлілася б, што наўрад набярэцца хоць 18 пісьменнікаў, якія ўхваляюць бессаромнае цкаванне знакамітага пісьменніка. Калі б раптам 23 мая ў 91-м нумары "Народнай волі" не з'явіўся артыкул Аляксандра Альхавога "Властители дум, кому вы подчинились?".

Кажу абсалютна шчыра: не хачу вінаваціць, кідаць каменьчыкі ў агарод паважанай мною газеты. Свабода слова ёсць свабода слова.

Але паколькі публікацыя Альхавога кранае прынцыповыя, канцэптуальныя праблемы не толькі Саюза пісьменнікаў, а ўвогуле культуры, грамадска-палітычнага жыцця, ёсць патрэба сёе-тое ўдакладніць для чытачоў "Народнай волі".

Адразу скажу: абсалютная большасць пісьменнікаў падзяляюць заклапочанасць, выказаную публіцыстам. Непрымальнай з'яўляецца метода Альхавога, якая мала чым адрозніваецца ад росцікаўска-казіятскай. Тая ж бойкасць пяра і слова, тое ж нежаданне лічыцца з рэаліямі, вольнае абыходжанне з фактамі, тое ж жаданне як мага балючай "уесці", абразіць апанента, тая ж заангажаванасць. Вось, калі ласка: "За последние годы Союз писателей Беларуси, простите меня за резкость, превращен, можно сказать, в проходной двор. Его членом может запросто стать и слишком пробивной, но явный недоучка, и графоман, и невежа, поднаторевший в бойком стихоплетстве и банальном гладкописании".

Пазнаяце? Не, гэта не Росцікаў і не Казіятка. Гэта — дэмакратычны публіцыст Альхавы "ўядае", б'е наводмаш кіраўніцу Саюза, заадно і ўсю творчую суполку. На жаль, у ягоных словах ёсць доля праўды з адным толькі маленькім удакладненнем: гэтая доля праўды пададзена са спазненнем як мінімум на чатыры гады, за якія шмат сцякло вады.

Што ж мы маем на самай справе "за последние годы"? Пасля заклапочанага абмеркавання на папярэднім пісьменніцкім з'ездзе стану прыёму ў Саюз наноўабраная рада пад кіраўніцтвам Някляева і Іпатавай прыняла рашучыя і эфектыўныя меры па пераадоленні ненармальнай тэндэнцыі колькаснага на шкоду якаснага раздзімання членства Саюза. Новая прыёмная камісія, сфарміраваная з прафесійных, прынцыповых людзей, за апошнія чатыры гады разгледзела 111 заяў і прыняла ў сябры Саюза толькі 44 пераважна маладога веку таленавітых, перспектыўных літаратараў, якія паспелі заявіць пра сябе ў самых паважаных і патрабавальных літаратурных выданнях, самастойнымі кніжкамі ў выдавецтвах, дзе надзвычай строгі аддзел творчага кантролю. Пра які прахадны двор можна весці гаворку, калі адсейваецца больш за 60 працэнтаў прэтэндэнтаў? Хочацца верыць, што Альхавы пісаў, абсалютна не ведаючы існага становішча ў Саюзе пісьменнікаў, што тым больш не робіць гонару публіцысту з прэтэнзіямі на глабальныя абагульненні, канцэптуальнае бачанне праблем.

Гэта інфармацыя для роздуму для зведзеных ў зман чытачоў "Народнай волі".

Але не тое галоўнае, што выклікае рашучае непрыманне пастулатаў публіцыста, ад многіх з якіх патыхае такім знаёмым, падзабыта-злавесным. Перш за ўсё ягоны тэзіс "о критериях и требованиях, предъявляемых Союзом к своим настоящим и потенциальным членам". Альхавы не ведае альбо забыў, што творчы саюз — не палітычная партыя, падобных да ягоных патрабаванняў да творчага Саюза не прад'яўляў нават сам Сталін, ва ўсялякім выпадку публічна. Болей таго, аднадумства, якога патрабуе ад пісьменнікаў публіцыст, няма сёння ні ў адной сучаснай палітычнай партыі. Напісаў нейкі недарэка халтуру пад назваю "Александр Лукашенко", якую не ўзялося друкаваць ніводнае паважанае выданне, апроч севаянчэўскай газеткі, — вінавата Вольга Іпатава, напісаў вядомы кампазітар на яўна прымітыўны тэкст вершаплёта песеньку "Товарищ президент" — зноў прэтэнзіі да кіраўніка Саюза, быццам яна абавязана выглядаць з-за пляча кожнага творцы, вадзіць, як у арміі, усіх строем. Запаланіла эстраду расійская папса — зноў вінаваты Саюз пісьменнікаў, і гэтак далей і таму падобнае. Было б смешна, калі б не рабілася сумна ад "канцэптуальных" прэтэнзій і патрабаванняў аўтара. Што ж ён патрабуе ад Саюза пісьменнікаў? Выключаць аўтараў опусаў кшталту "Александр Лукашенко", "Товарищ президент" з сябраў Саюза.

Гэта мы праходзілі ўжо. Дзіўную дэмакратыю прапануе нам дэмакратычны публіцыст.

Ды не трэба нікому падпарадкоўваць, перацягваць у сваю веру, як піша ў стылі казіяцка-зімоўскай іроніі Альхавы, валадароў дум. Марная гэта справа. Ніколі і нікому не ўдавалася падпарадкаваць таленты, у якіх ёсць свая вера — Праўда. А бездараў і кан'юнктуршчыкаў, якія гатовы служыць, падпарадкоўвацца, падначальвацца каму хочаш, хапае не толькі ў пісьменніцкім асяроддзі. Наедак і набытак ад іх невялікі. І ці Саюз пісьменнікаў вінаваты, што сучасныя менш пераборлівыя і патрабавальныя, чым некалі Сталін? Як кажуць, на бязрыб'і і рак рыба. Час расставіць усё і ўсіх па сваіх заслужаных месцах. Сёння росцікавы, казіяткі, чайкі лямантуюць злева: "Писатели идут против воли народа". І вось да хору далучаецца голас Альхавога справа: "Большинство наших "властителей дум" "творят" в кабинетах, на дачах, не слыша "гласа народа". Тыя ж інтанацыі, тыя ж іранічныя двухкоссі, тая ж мова. Поўны унісон. Сумны унісон.

"Ведь если звезды зажигают — значит, это кому-нибудь нужно", — цытую знакамітага паэта. Калі гэтак ладна цягнуць адну і тую ж мелодыю і левыя, і правыя, зазываючы валадароў дум да паслушэнства, падпарадкавання сваім ідалам, гэта таксама некаму патрэбна. Не валадарам дум без усялякага двукосся, канечне.

Эпіграмы

Раман ТАРМОЛА-МІРСКІ

Будуць біты...

Досыць Быкава бараніць!
Прыгадайце салдацкую
хватку:
Яго вораг і ў нашы дні
Будзе біты... саракапяткай.

Брава, дзяржава!

Зімоўскія, азаронкі —
Такая ідэй пазалота,
Такія хлопцы-каронкі
На зубы дзяржаўнага рота.

Запытанне

Што дзелім, калегі,
ў кішэнях пустых,
Адкуль нечаканыя сваркі?
Багацце ўсё тое ж у гэтых
і тых —
Разбітыя сэрцы... і чаркі.

Творчы крык

Багдановіч не самотны,
Кніжку маючы адну...
Я ж і з дваццаццю гаротны,
Шыю праўду і ману...
На сумленні стаўлю латкі,
Пахаджаю каля нар
Для дзяржаўнага парадку
За дзяржаўны ганарар.

Графскага роду

У фаворы графаманы,
Зараз на іх мода.
Дарагі і самы танны:
Графскага ўсё ж роду!

Лізун

Яшчэ адзін
кампліментаршчык,
А па-народнаму — лізун:
Усіх патрэбных толькі
лашчыць,
Для непатрэбных — ён бізун.

Прыкметы гісторыі

Пісьменнік, як ніколі,
хісткім стаў,
Пакутуе, бядак,
цяпер нямала:
Учора ўзводзілі на п'едэстал,
Сягоння — праганяюць
з п'едэстала.

Прадбачлівасць

Класік знакаміты ў прозе
Перад смерцю даў заяўку:
Толькі не ўслаўляйце ў бронзе,
Бо ўкрадуць на пераплаўку...

Намер

Мяне ўшчуваў апазіцыянер:
— Чаго пра Беларусь усё ты
енчыш?
Падпісаны ж з уладамі намер
Між чалавецтва жыць
па-чалавечы!

Прагноз

Што будзе на з'ездзе
пісьменнікаў?
Будуць творцы ўсе у злучцы —
Паставяць пытанні
Займеннікі,
А Клічнікі... адгукнуцца.

На здымку злева направа: пісьменнікі С. ЗАЛЫГІН (Расія), В. БЫКАЎ, А. АДАМОВІЧ. Васьмідзесятыя гады.

Табуном жыць лягчэй

Віктар КАРАМАЗАЎ

Апошнім часам, перад з'ездам пісьменнікаў, газеты, вольныя і няволь-ныя, раптам загаварылі пра нацыянальную літаратуру. "Народная воля" ўдарыла па пісьменніках прамой наводкай: "Уладары дум, каму вы падначаліліся?", "Няўжо Васіля Быкава падтрымліваюць усяго васемнаццаць пісьменнікаў з пяцісот?", "Дзе вашы новыя раманы, аповесці, паэмы, вершы?..", "Чаму маўчыце?..".

Вольга Іпатава як кіраўнік Саюза пісьменнікаў паспрабавала адказаць за ўсіх: "Наш пісьменнік — даволі інертная асоба". Яе адказ каго здзівіў, каго абурыў. Адчуўшы ці пачуўшы гэта, яна паспяшалася, як кажуць дыпламаты, дэзавуіраваць сваю заяву публікацыяй у газеце "Звязда", але не шмат каго перакана-ла. Па-першае, думку, што наш пісьменнік асоба інертная, мы ад яе і не толькі ад яе чулі раней; па-другое, выступленне ў "Звяздзе" атрымалася шматслоўным, з пазіцыі позы, быццам размова ідзе пра асабістыя крыўды, а не пра аўтарытэт СП і літаратуры. І пытанне засталося: няўжо беларускі пісьменнік такі абыякавы да лёсу краіны і народа, што яго хоць сёння можна спісаць у архіў? Бо гэта ж адно другога вартае і раўназначнае — быць інертным і быць непатрэбным часу, краіне, людзям.

Але калі гэта так, то хто з нас не інертны, і дзе, у якім полымі павінен гарэць сёння пісьменнік, каб не навесці на сябе цень інертнага абывацеля?

Тыдзень таму я быў у Гомелі на выдатным свяце паэзіі, якое сваім землякам падарыў адзін паэт — Міхась Башлакоў. І ён, і арганізацыйны камітэт запрасілі на свята кіраўнікоў СП, Іпатаву — таксама. Ніхто не прыехаў.

У руках у паэта была яго новая кніга "Світальныя коні", якая якраз у тыя дні выйшла з друкарні. У прадмове да кнігі вядомы паэт Юрый Фатнеў, які выдатна ведае ўсе тонкасці паэзіі, сказаў: "Гэта кніга незвычайная. Яна выдадзена на ахвяраванні сяброў, знаёмых, землякоў, проста чытачоў, якія любяць паэта. Аналагічны прэцэдэнт ужо меў месца ў гісторыі літаратуры: летам 1786 года ў шатландскім гарадку Кільмарнок выйшаў томік вершаў Роберта Бёрнса. У гісторыі ж беларускай літаратуры такое адбываецца ўпершыню.. Гэта — хіба не прызнанне народа?".

На свяце я бачыў пажылую жанчыну. Яна стаяла з букетам бэзу, не адважваючыся падысці да паэта, ад якога доўга не адыходзілі людзі, калі ён ужо не чытаў вершаў, і ўсё ж знайшла момант — падышла, працягнула яму кветкі і сказала:

— Беражы, сынок, сваё сэрца. Яно ў цябе можа не вытрываць.

Добра заўважыла, як маці, бо востра адчула слова паэта.

У той дзень Міхась падпісаў чытачам, якія выдалі яго "Світальных коней" на свае грошыкі, аж за шэсць соцень паасобнікаў.

Я яму патэлефанаваў:

— Ты асоба інертная ці не?

Ён мяне зразумеў:

— Ну, вядома, інертная. Я ж не падпісваю калектыўныя лісты ды заявы. Гэта не мой жанр. Я паэт.

Вось тут і адказ на шмат якія пытанні да літаратуры, у тым ліку і на гэтае: дзе, у якім слове і вобразе жыве сёння сэрца паэта?

Мы, здаецца, адышлі ад часоў нахабнага ідэалагічнага прэсінгу, калі агітпроп патрабаваў ад пісьменніка не так мастацкіх вобразаў, як мітынговай рыторыкі, выступленняў з рознымі лістамі, зваротамі, заявамі. І хоць агітпроп сканаў, яго схемы, формы, жанры засталіся, ды і масавы чытач, ім выхаваны, яшчэ жыве, ён усюды — у органах кіравання краінай, у прэсе, у самой літаратуры. Ён усё менш чытае мастацкія творы, абыходзіцца тым, што патрымае ў руках газетку і, магчыма, не ведае Башлакова, як не ведае іншых цудоўных мастакоў слова. Але ў яго перад вачыма мільгацяць прозвішчы пісьменнікаў пад адозвамі, лістамі, заявамі, зваротамі, ад якіх, калі па шчырасці, ці была калі-небудзь якая карысць? Была — тым, хто падпісвае? Жанр некаторым стаў настолькі мілы, што яны яго прыватызавалі — падпісваюць адны і тыя ж людзі, а калі заўважыш у шэрагу вядомых новае імя, то гэта абавязкова сваяк ці сябра некага з прыватызатараў, ці малады і свой, які павінен, нібы той донар, асвяжаць кроў прыватказманды.

Можа, не тут і прычына, што заява ў падтрымку Васіля Быкава неспадзявана стала, як выказалася газета, пустой адпіскай? І ці не таму яна з'явілася перад самым з'ездам пісьменнікаў, каб прыватызатарам жанру не растварыцца ў шматгалосай аўдыторыі з'езда. Бо няма сумнення, што кожны пісьменнік сёння падтрымае Васіля Быкава ў яго процістаянні з цемрашаламі.

Кожны пісьменнік мае свой літаратурны жанр, дзе ён — прафесіянал. У любым жанры ёсць месца палымянаму сэрцу, чыстаму сумленню, грамадзянскай мужнасці. І нельга дзяліць літаратуру не інертную і процілеглую ёй толькі па тым, піша ці не піша пісьменнік публіцыстыку, падпісвае ці не падпісвае розныя калектыўныя лісты ды заявы. Куды больш сэрца і сумлення, працы і мужнасці, як тая заява, патрабуе мастацкі твор, з якім пісьменнік доўга пакутуе сам-насам. Табуном жыць лягчэй ды і смялей. Але літаратура, кожны яе твор, ствараюцца ў цішыні і адзіноце. Такая яе прырода. Такі лёс творцы. І крыж цяжкі — абавязковая адзінота. Пра гэта павінен думаць кожны, хто спяшаецца судзіць пісьменніка, чапляць на яго ярлык інертнасці.

Гаварыць пра інертнасць у літаратуры мы і можам, і павінны. Але ў дачыненні да Саюза пісьменнікаў — як арганізацыі, да яго кіраўніцтва. Ці выканалі яны самую галоўную сваю задачу, ці абаранілі пісьменніка і яго права на слова, на твор, на кнігу? Не выканалі, не абаранілі. Пісьменнікі працуюць, з'яўляюцца таленавітыя творы літаратуры, але яны не даходзяць да чытача. І калі хтосьці выдаецца, то гэта не значыць, што "хтосьці" працуе больш за іншых ці піша лепш за іншых. Выдае той, хто ва ўладзе, пры добрай пасадзе, з уладаю ў згодзе.

Ідзём на з'езд. З якім настроем? Гэтак змрочна на свой з'езд наш пісьменнік не ішоў яшчэ ніколі. Няма надзеі ні на кнігу, ні на тое, што мы — адна сям'я. Нас раз'ядналі. Хто? І ўлада сваёй палітыкай у літаратуры, і цяжкасці жыцця, і штосьці яшчэ, можа, нават няўлоўнае...

А як жыць далей? Саюз пісьменнікаў патрэбны ці не патрэбны? Калі гэтакі, які ёсць, то можна і без яго.

Выбіраць новага старшыню? Новая мятла будзе месці па-новаму? Але якая яна павінна быць, каб мяла як трэба? Я сабе гэтакага ўяўляю. Гадоў 35—50, аўтарытэтны літаратурны талент, адкрыты ўсім і кожнаму, добразычлівы, каб не быў нічыім халуём і халуёў ненавідзеў, каб не аброслы хеўраю, не дзяліў пісьменнікаў на сваіх і чужых, не шукаў у чужой галаве вошы. Ці ёсць гэтакі? Хто ён? Паэт, адкрыты і звонкі, як чорт, кнігі якога, палюбіўшы, выдае народ і на паэтычным свяце якога я быў у Гомелі. Адкрыты ўсім вятрам, усім — брат. Які сказаў, як на духу:

Ад Радзімы,
Якой ні была б,
Не адракуся ніколі я.

Але ж такога ніхто на чале СП не паставіць. Улада не паставіць, бо ён ад яе будзе незалежны. Пісьменніцкая аўдыторыя не паставіць, бо нашы кіруючыя сябры-літаратары зрабілі ўсё, каб пра яго мала хто ведаў, і нават пяцідзесяцігадовы юбілей, які быў у гэтым месяцы, замаўчалі. Толькі стыхійны Фатнеў крыкнуў у сваім артыкуле, каб усе пачулі:

"Беларусы! Беражыце свайго лепшага паэта!"

Ці ж пачулі прыбітыя нягодамі беларусы?..

Яшчэ вылучае Рада Саюза пісьменнікаў? Не вылучыць і Рада. Ён не любіць, калі да яго прымазваюцца. Хвастоў не любіць. А ў Радзе ёсць хвост, які хоча прымазацца да будучага старшыні.

Ды і Рада ўжо ведае, каго ёй ставіць старшынёй. Таксама палешука, іншага. Такога, які нядаўна служыў Барысу Іванавічу. Івану Пятровічу, а заўтра будзе служыць Івану Пятровічу, Івану Іванавічу, Івану Мікалаевічу.

Але будзем жыць. І будзем пісаць. Бо калі жыве Беларусь, а яна будзе жыць, — павінна жыць яе літаратура.

Вы пасланы ў свет дзеля праўды, дабра і прыгажосці

Слова да беларускіх пісьменнікаў

Было так, што на адным з этапаў нашай гісторыі мы мелі самую вялікую ў Еўропе дзяржаву, самае моцнае войска, самую перадавую Канстытуцыю-статут, самую развітую мову. Але мы не мелі прыгожага пісьменства, не стварылі мастацкай літаратуры. І страцілі дзяржаву, войска, Канстытуцыю, свае назвы і імёны, страцілі літаратурную мову, пісьменства наогул.

На іншым этапе нашай гісторыі мы не мелі дзяржавы, войска, грошай, пісьменства, імя, не мелі права чалавекам звацца. Але мы стварылі і "Пінскую шляхту", і "Дудку беларускую", і "Паўлінку" ды шмат чаго яшчэ. Нарадзілася новая літаратурная мова — і ўслед адрадзіліся і пісьменства, і народ, і дзяржава. І новы этап нашай гісторыі пачаўся з таго, з чаго пачаўся ўвесь свет: "Напачатку было слова".

VII з'езд Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны вітае беларускіх пісьменнікаў — носьбітаў магутнага і далікатнага, дакладнага і мастацкага, грознага і мілагучнага, непаўторнага і невычэрпнага Беларускага Слова.

Мы лічым усіх вас разам і кожнага паасобку змагарамі за беларускую мову і дзейнымі сябрамі нашага Таварыства.

Вы — увасабленне сілы і таленту нашага народа. Гарадамі і мястэчкамі, вёскамі і засценкамі вы пасланы ў свет дзеля праўды, дабра і прыгажосці. І ўся Беларусь чакае ад вас большага плёну, чым могуць прынесці палітыкі, дыпламаты і банкіры. Бо вы — уладары слова, і вам вераць.

Калі хіснуцца Быкаў, Гілевіч, Барадулін, калі хіснуцца Бураўкін, Арлоў і кожны з паўтысячы беларускіх пісьменнікаў, тады абрынуцца апошнія апоры нашай нацыі, тады перарвуцца жыватворныя сілы нашай зямлі. Бо кожны з вас, як тая крыніца, што збіраецца па кропельцы, па жылачцы з падземных абшараў, каб прарвацца ў адным месцы і напаіць паўсвету, жывіць вялікія рэкі народнага жыцця, народнай культуры.

І мы сёння заклікаем вас, тых, хто прыйшоў у свет дзеля прыгажосці і мастацтва, мудрасці і справядлівасці, да мужнасці, стойкасці і адказнасці за ўсю Беларусь, за ўвесь беларускі народ. Бо менавіта вам Бог даў вялікае права несці ў свет Беларускае Слова.

Прынята на VII з'ездзе ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны".

ДАЙДЖЕСТ

Албанцы сдались международным силам

Сдача в плен Шекфета Муслиу.

После решения НАТО разрешить югославским силам безопасности занять последний сектор на административной границе Сербии и Косово командование албанской сепаратистской организации "Освободительная армия Прешево, Буяновац и Медведжи", действовавшей на юге Сербии, приняло решение сложить оружие и самораспуститься. Представителям KFOR сдался лидер этой организации Шефкет Муслиу и два его ближайших помощника. До этого международным миротворцам сдались 450 боевиков, подчинявшихся Муслиу.

Сам полевой командир провел встречу с заместителем командующего восточной группы международных сил Джином Рамене, после чего в селе Донье Корминяне боевики передали российским и американским военнослужащим из состава KFOR восемь автомобильных прицепов с оружием, боеприпасами и взрывчаткой. После сдачи оружия все албанцы были отпущены по домам.

"Ассошиэйтед Пресс".

Африканские страны создали аналог Евросоюза

На смену Организации Африканского единства, которой накануне исполнилось 38 лет, приходит Африканский союз. Новая организация, инициатором создания которой выступил ливийский лидер Муаммар Каддафи, создана по подобию Европейского Союза и предполагает экономическую и со временем политическую интеграцию стран Африки. Союз будет возглавляться высшим органом в составе глав государств, а также исполнительным советом из числа министров. Он будет иметь континентальный парламент, центральный банк, валютный фонд и суд.

Несмотря на то, что соглашение о создании Африканского союза подписали 40 из 53 африканских стран, основы проекта остаются не совсем ясными. По мнению наблюдателей, этническая и политическая разнородность африканских государств и их внутренние конфликты помешают работе новой организации по объединению континента. Для плодотворной работы Союза потребуется приложить немало усилий.

Африканский союз полностью заменит Организацию Африканского единства через год. По словам генерального секретаря Организации Салим Ахмед Салима, создание новой организации в корне изменит жизнь африканцев.

"Би-Би-Си Ньюс".

Издается Ветхий завет с фотографиями Клаудии Шиффер

В конце этого года в Великобритании ожидается выход в свет нового, не канонического, издания Ветхого завета. Дело в том, что новое издание текста будет снабжено фотографиями известных фотомоделей в образах библейских персонажей. Уже известны модели, которым предстоит воплотить образы Евы и Адама. Это Клаудия Шиффер и Маркус Шенкенберг. Газета также утверждает, что среди снимков, которые "украсят" издание, будет несколько эротических сюжетов.

Как пишет Daily Telegraph, инициаторами издания Ветхого завета с фотографиями моделей выступили 4 шведских продюсера. Авторами иллюстраций для книги станут также весьма известные в мире моды люди. Все они — всемирно известные профессиональные фотографы. Основной целью издания подобной книги авторы считают популяризацию чтения библейских текстов среди молодежи.

"Дейли Телеграф".

Администрация США хочет закупить в России комплексы С-300

Американская газета The New York Times опубликовала статью "Bush to Offer Aid to Moscow in Plan to End ABM Treaty", написанную журналистами Дэвидом Сэнгером и Томом Шэнкером. Авторы материала утверждают, что администрация президента Буша готовит пакет предложений к России, включающий приобретение российских зенитно-ракетных комплексов С-300, а также оказание России финансового содействия в модернизации системы раннего предупреждения, а также проведение совместных учений по обнаружению и уничтожению баллистических ракет. Таким образом, утверждают авторы, американская сторона намерена добиться от России положительной реакции на планы США в области противоракетной обороны и на "сотрудничество в деле пересмотра российско-американского договора по ПРО".

"Нью-Йорк Таймс".

Похищен почетный консул Литвы в Ливане

В Ливане похищен почетный консул Литвы ливанский гражданин Раймонд Саркис. Брошенная машина консула найдена в горах в районе деревни Зикрит в 15 километрах от Бейрута. Похитители уже связались с семьей консула и потребовали выкуп, сумма которого не разглашается. Служба безопасности ведет поиски похищенного и злоумышленников.

По данным Central Europe Review, в прошлом году Раймонд Саркис был освобожден с должности почетного консула Министерством иностранных дел Литвы. Никакого официального заявления по этому поводу не последовало, однако, по некоторым данным, Саркис был уволен по подозрению в контрабанде сигаретами несколько лет назад.

РИА "Новости".

"Изудзу" уволит 10 тысяч рабочих

В ближайшие три года автомобильный концерн Isuzu Motors Ltd резко сократит количество рабочих мест. Isuzu, крупнейший производитель легких грузовиков в Японии, планирует за три года уволить 9700 рабочих, что составляет более 25% служащих компании. В настоящее время общее количество рабочих Isuzu — 38 тыс. человек. Ожидается, в частности, что к 2005 году компания полностью закроет завод грузовиков Кавасаки.

Две тысячи людей разделись перед фотографом в центре Монреаля

В Канаде в центре Монреаля прошла необычная акция: американский фотограф делал групповой снимок более двух тысяч обнаженных людей. Местные власти разрешили проведение этого мероприятия. По замыслу 34-летнего Спенсера Тьюника, все участники акции разделись догола и легли в разных позах на землю. При этом температура воздуха была 13 градусов, а все действие продлилось около 50 минут. На протяжении этого времени полицейский заслон ограждал участников от любопытных прохожих. Сам Тьюник ожидал, что на его предложение позировать перед фотокамерой без одежды откликнутся не более 300 добровольцев. Как заявил фотограф, получившиеся снимки будут выставлены в следующем месяце в монреальском Музее современного искусства.

Спенсер Тьюник уже делал подобные фотографии обнаженной натуры в Сан-Франциско, Лондоне, Риме и Иерусалиме. Эти работы известны по всему миру. "Я использую тело только в качестве образа, как объект искусства, а не сексуальный объект", — сказал фотограф.

"Рейтер".

Вахид приказал спецслужбам "навести порядок в стране"

Президент Индонезии Абдурахман Вахид сделал официальное заявление, в котором объявил о возможном распаде страны в случае его импичмента. В том же заявлении президент Вахид сообщил о том, что им отдан приказ Министерству национальной безопасности страны "принять все возможные меры по наведению порядка в стране". Вместе с тем Вахид пока отказался официально ввести в стране чрезвычайное положение, о чем он предупреждал ранее.

Между тем сегодня днем в восточной части острова Ява возобновились столкновения сторонников и противников президента Вахида. О жертвах и пострадавших сведения пока не поступали.

В индийском штате Ассам от малярии погибли 46 человек

На северо-востоке Индии в штате Ассам за прошедшие 2 недели от малярии погибли 46 человек. В настоящее время распространение заболевания остановлено, однако министр здравоохранения Индии Бумидар Бурман заявил, что число жертв, возможно, увеличится. Нехватка медперсонала и задержка распыления ДДТ усложнила ситуацию в этом году, отмечает Бурман. Это потребовало привлечения противоэпидемиологических сил из других регионов страны.

"Рейтер".

Таліца: няма каму старыцца

Прытулілася вёсачка Таліца ледзь не ўпрытык да лесу. Да яго ад крайняй хаты — крокаў пяцьдзесят, а да могілак, дзе бялеюць шэрагі помнікаў, — і таго меней. У вёсачцы дажываюць век сем пенсіянераў. У трох хатах — па двое, муж і жонка, у чацвёртай — адзінокая бабуля. У сямі хатах, не старых, ашаляваных, з добрымі агароджамі, атабарыліся гарадскія, са Слуцка, дачнікі. Прыязджаюць сюды вясной — шчыраваць на градках. Улетку — з унукамі, восенню вяртаюцца зноў на свае гарадскія кватэры.

А пасля вайны тут было дваццаць пяць жылых дамоў і ў кожным па трое-пяцёра дзяцей.

Як жывецца сёння гэтай сямёрцы карэнных талюкоў? З такім пытаннем да іх звярнуўся наш пазаштатны карэспандэнт.

Павел Лявонцьевіч Кернажыцкі, 79 гадоў, інвалід Вялікай Айчыннай вайны.

— Сорак пяць гадкоў жывём тут з Людмілай Ягораўнай. Мы з Салігорскага раёна, з вёскі Кутнева. Упадабалася новае месца адразу: блізка лес, сенажаць, паша для хатняй жывёлы. Абое паляводамі прарабілі ў брыгадзе ўсё жыццё. Мне як інваліду вайны пенсію вызначылі апошні раз 88 тысяч рублёў, у жонкі — 42 тысячы. Агарод маем 33 соткі, трымаем карову, курэй. Аўталаўка ў чацвер прыязджае ў вёску, прывозяць хлеб, батоны, крупы, цукар, гарэлку — абы грошы былі. Толькі, бачу, цэны растуць амаль кожны тыдзень. Але ж я на савецкую ўладу крыўды не нашу, нам нядрэнна жылося, бо і калгас наш калісьці на добрым рахунку ў раёне быў, не тое, што цяпер.

— А дзеці вашы, мусіць, так, як вы, не думалі? Пакінулі ж вёску. Як кажуць — ад дабра дабра не шукаюць.

— Яно-то так, з маладых у вёсцы амаль нікога пасля вайны не засталося на пастаяннае жыхарства. Усе навастрылі лыжы ў гарады. Нашы — таксама. Сын Коля ў Слуцку на цукровым камбінаце, другі, Валера, і дачка Ніна працуюць у Салігорску на калійным камбінаце. У хлопцаў ёсць кватэры, пакуплялі машыны і праведваюць нас з жонкай.

Да размовы далучаецца Людміла Ягораўна, пенсіянерка, па ўзросце амаль равесніца мужа:

— Адно дрэнна ў нас — не засталося ў вёсцы ні аднаго каня. Каб засеяць агарод, прывезці з лесу дроў, трэба за чатыры вярсты ісці ў суседнюю вёску Боркі, прасіць брыгадзіра, там на ферме трымаюць рабочага каня. Яго выдзяляюць у першую чаргу сваім пенсіянерам, а іх там чалавек дваццаць. Чакаеш сваёй чаргі, перажываеш. А трымаць свайго каня нашым старым людзям не па сіле.

— А як з медыцынскім абслугоўваннем справы? (Да прыгараднага аўтобуса, каб паехаць у горад у паліклініку, трэба ісці чатыры кіламетры. Сам пешкі адмераў).

— Званім па тэлефоне ў сельскую амбулаторыю, яна ў цэнтры калгаса, у вёсцы Мялешкі. Калі каму вельмі дрэнна з сэрцам ці яшчэ па якой немачы, то прысылаюць "хуткую дапамогу". Уколы дадуць, таблеткі, а калі трэба, то і адвязуць у сельскую бальніцу. Але як прыходзяць веснавыя клопаты, то няма калі і хварэць за работай.

Вячаслаў Мікалаевіч Руэт, 70 гадоў, былы трактарыст:

— Паўкалваў я за свой век — 45 гадоў адрабіў на трактарах. І на гусенічных, і на колавых, і на камбайнах збожжавых. 28 уборачных правёў на іх. Здаралася, што пасля работы ў полі, а гэта ўжо прыцемкамі, пакідаў трактар на ноч ля свайго дома. Не было сілы гнаць за дзесяць кіламетраў на мехдвор, а дамоў вяртацца пешшу. То старшыня калгаса мяне ўпікаў потым: "Што ты, Руэт, у сябе дома МТС адкрыў?". Не дакажаш яму, шо сэканоміў гэтымі начоўкамі не адно вядро саляркі, яе тады было мерана-нямерана. А як пайшоў на пенсію, то адчуў, што без справы сядзець дома не змагу — прывык да трактара. Купіў у калгасе па дзяшоўцы Т-25, падрамантаваў, і ён мне ўжо дзесяты год спраўна служыць. Абзавёўся неабходным сельгасінвентаром, таму каня ў брыгадзіра не прашу, апрацоўваю свае соткі пры доме і ў полі трактарам. На ім і ў лазню ў суботу езджу ў вёску Мялешкі, бо ў нас сваёй няма.

— Пенсію вы хоць добрую зарабілі?

— Каб жа так! Усяго 51 тысячу! На хлеб, сякія-такія прывазныя прадукты, на салярку для трактара ледзь хапае.

Споведзь мужа дапаўняе жонка, Ніна Канстанцінаўна, равесніца яму па ўзросце.

— Акрамя здароўя, усё ў нас добра, нашы бацькі так не жылі. Але ж на калгаснай рабоце здароўе падарвала, ціск крывяны высокі, сэрца пабольвае. Я ж, чалавеча, у брыгадзе паляводам працавала, потым даяркай на ферме, тады яшчэ ўручную даілі. Устанеш у чатыры гадзіны раніцы — і пайшла. Вечарам дамоў вяртаешся ў дзесяць гадзін. Хадзіла не раз ноччу на ферму малых цялят паіць малаком.

Слухаў я гэтых ссівелых, шмат перажыўшых у жыцці людзей і здзіўляўся, як нясмела яны выказвалі прэтэнзіі да мясцовых уладаў, трывогу за будучае дзяцей, унукаў. Настрой ва ўсіх адзін: "Ёсць хлеб на стале, ёсць за што выпіць ад душэўнай скрухі ў горкую часіну адзіноты — то і добра, няма чаго Богу грашыць".

Па тэлевізары яны глядзяць дзве дзяржаўныя праграмы — расійскую і сваю, беларускую. Вераць са старой, савецкай пары кожнаму слову з экрана, з радыёдынаміка — таксама. Незалежныя газеты сюды не даходзяць. Гэтым людзям ужо непатрэбен і магазін, будынак якога, без вокнаў і дзвярэй, з прабітым дахам, стаіць пры ўездзе ў вёску, ні брыгадны клуб, у які я пасля дэмабілізацыі ў 1951 годзе з сябрамі-аднавяскоўцамі не раз прыходзіў на танцы (тады ў Таліцах было чалавек дзесяць хлопцаў і дзяўчат).

У 60-я гады, калі ўлады загаварылі пра "неперспектыўныя" вёскі, якія, маўляў, аджылі свой век, клуб перавезлі на цэнтральную сядзібу калгаса, пад кантору. А ў суседняй вёсачцы Ліпнікі пад гэтую хвалю бальшавіцкага дурману трапіла і пачатковая школа. Вось і атрымалі тое, што прадбачылі мудрыя дзядулі-старажыхары: у абедзвюх вёсках сёння ўжо няма каму болей старыцца. Тым больш — працаваць.

Міхась ТЫЧЫНА.

г.Слуцк.

СПОРТ

"Белшына" робіць кубкавы хет-трык

Уладальнікам дзесятага кубка Беларусі па футболе стала бабруйская "Белшына". Гэта трэці поспех у гісторыі каманды

Фінал-2001 атрымаўся ўпартым і малавідовішчным. На працягу ўсёй сустрэчы каманды стварылі ўсяго пару-тройку момантаў, якія можна было назваць галявымі. Як вынік — асноўны час паядынку скончыўся нулявой нічыёй. Але праз пяць хвілін пасля пачатку дадатковага часу бабруйчане разгушквалі на руках свайго трэнера. "Залаты" гол правёў Эдуард Градабоеў.

Вось што сказалі трэнеры каманд-фіналістак:

Вячаслаў Акшаеў("Белшына"): "Гульня прайшла ў асноўным пад дыктоўку "Славіі" з яе тэрытарыяльнай перавагай. Мы гулялі толькі на вынік, бо кошт фіналу вельмі высокі. Мы нагадалі футбалістам пра асаблівы падтэкст кубкавай гульні. Хлопцы праявілі маральна-валявыя якасці і дасягнулі патрэбнага выніку. Жадаю мазыранам поспеху ў лізе чэмпіёнаў".

Улада Петравіч("Славія"): Я не хачу пакрыўдзіць калегу, якога паважаю, але думаю, што гэтая гульня па якасці не была фінальнай. Мне здаецца, што некаторыя футбалісты "Славіі" сёння проста не хацелі перамагчы. Наша каманда дапусціла многа памылак. Шкада, што Раман Васілюк — адзіны з нашай каманды, хто ўваходзіць у склад зборнай Беларусі, некаторую частку чэмпіянату гуляе дрэнна. Бо добрай гульні ад яго чакае не толькі "Славія", але і ўвесь беларускі футбол. Таксама жадаю "Белшыне" поспехаў на еўраарэне.

Стала вядома: еўракубкавыя гульні "Белшына" будзе праводзіць у Мінску, бо стадыён у Бабруйску пакуль не гатовы да прыёму матчаў такога ўзроўню. Да міжнародных стартаў кожная з каманд плануе ўзмацніцца: "Белшына" — мясцовымі спартсменамі, а "Славія" плануе праглядзець футбалістаў з бліжняга замежжа.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Улыбнемся...

— Что будет, если построить рыночный социализм в пустыне Сахара?

— Начнутся перебои с песком.

***

Выступает депутат парламента:

— Товарищи, пора уже определиться. Те, кто за капитализм, пусть садятся справа, а те, кто за социализм, — слева.

— А если я хочу работать, как при социализме, а жить, как при капитализме? — раздается голос из зала.

— Тогда вы садитесь в президиум.

***

В одной "банановой" республике выпустили марку с изображением главы государства. Через несколько месяцев тот вызывает министра связи и спрашивает:

— Как народ покупает марку с моим изображением?

— Плохо — она не приклеивается на конверт.

— Что, они плюют не на ту сторону?!

***

Муж ложится в постель и говорит жене:

— Когда я захочу выпить, ты меня разбуди?

— А как я узнаю, что ты хочешь выпить?

— Ты разбуди...

***

Разговаривают два мужика.

— Ты пьешь?

— Только по праздникам.

— А по каким праздникам?

— Когда водка есть — тогда и праздник.

***

Разговаривают два мужика.

— Мне врач разрешает выпить только по 100 граммов спиртного в день.

— Ты выполняешь его указания?

— Очень строго. Пью по 100 граммов в день уже в счет 2005 года.

***

Разговаривают два мужика.

— Ты пьешь?

— Если это вопрос, то "нет", а если предложение, то "да".

***

Адвокат звонит своему клиенту:

— Сегодня ночью скончалась ваша теща. Что заказать: погребение или кремацию?

Клиент подумал и ответил:

— Закажите и то и другое, не будем рисковать.

***

Мать абитуриентки разговаривает с профессором.

— Я очень волнуюсь. А вдруг моя дочь не поступит в институт?

— Ну что вы! Давайте поспорим на 1000 долларов, что поступит.

***

Жена спрашивает у мужа:

— Ты не знаешь, где наша книга "Как дожить до 100 лет"?

— Я ее сжег.

— Зачем?

— Ее начала читать твоя мама.

***

Иностранцы в Беларуси. Видят, как на аллее один рабочий аккуратно копает ямки, а второй идет вслед за ним и аккуратно эти ямки закапывает. Гости удивляются. Один не вытерпел и спрашивает:

— Что это вы делаете? Один копает, второй закапывает?

— Я не второй, я третий. Второй не вышел на работу. Он должен был деревья сажать.

Собрал Л.ВАСИЛЬЕВ, житель г.Гродно.

ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

БЫСТРАЯ ХОДЬБА

Теперь ни у кого не возникает сомнений, что для сохранения здоровья необходимо постоянно выполнять физические упражнения. Несмотря на это в наше время большинство людей ведут малоподвижный образ жизни, а это, как правило, способствует ряду заболеваний. Регулярные физические нагрузки имеют комплексное целительное влияние на все системы и функции организма.

Не следует забывать, что при выполнении физических упражнений улучшается кровообращение. В результате этого клетки нашего организма обогащаются необходимыми веществами и энергией, а также освобождаются от вредных элементов. И это особенно важно при неблагоприятных экологических условиях.

Здоровье нашего организма в основном зависит от состояния мышц. Ограничение в пище или голодание на некоторое время нормализуют массу тела, но со временем потерянные килограммы возвращаются. Обеспечить необходимую потерю каллорий помогут физические упражнения, а мышечный "корсет" изменит ваш внешний вид.

Правильно подобранные нагрузки улучшают работу главной мышцы нашего организма - сердца, укрепят нервную систему, психологическое состояние человека.

Но необходимо помнить - нагрузки должны быть адекватными физическому состоянию человека. Поэтому прежде чем начинать занятия, следует проверить функциональное состояние своего организма.

Выбор средств тренировки широкий. Наиболее доступны летом бег, ходьба, плаванье, велосипед, общеукрепляющие гимнастические упражнения. Скажем, благодаря бегу активизируются все системы. К тому же бег не требует спортивных сооружений.

Однако немало людей не могут бегать из-за чрезмерного веса, болезни суставов, сердца, преклонного возраста. В таком случае нужно больше ходить пешком. Ежедневная ходьба в надлежащем темпе - это минимальный, но обязательный шаг к здоровой жизни.

Быстрая ходьба - королева упражнений. Возможностей для ее выполнения достаточно: пешком на работу и домой, ступеньки вместо лифта, вечерние прогулки. Кстати, в Японии очень популярно правило: ежедневно делать десять тысяч шагов. Можно совмещать ходьбу с бегом. Пробежать, скажем, 200 метров, а потом столько же пройти, чтобы не было переутомления. Постепенно дистанции ходьбы и бега следует увеличивать. И еще одно пожелание: заниматься ходьбой и бегом желательно там, где чистый воздух.

Полезно и систематическое посещение бассейна. Плаванье закалит организм, укрепит нервную систему, станет наилучшей профилактикой заболеваний позвоночника и суставов.

Необходимо знать, что эффект дают лишь систематические занятия, поэтому находите ежедневно хотя бы час для своего здоровья, и оно подарит вам годы счастливой жизни.

Вторник, 29 мая

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 **"Все мои дети".** Сериал.
09.00 Новости.
09.15 **"Тайный мир Алекс Мак".** Сериал для детей (Англия—Германия).
09.40 Стадион.
10.10 Документальный сериал "В фокусе". Фильм "Тайна камней Ики" (Германия).
11.00 Новости.
11.15 **"Человек моря".** Сериал (Аргентина).
12.05 Теленавигатор.
12.30 Арсенал. Программа об армии.
13.00 Новости.
13.10 **"Государственная граница".** Фильм седьмой **"Соленый ветер"** ("Беларусьфильм"). 1-я серия.
14.20 Сфера. Научно-популярная программа.
14.40 Документальный сериал "Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости (с сурдопереводом).
15.10 "Сказки отца Кастора". Мультсериал (Международный французский канал).
15.20 "Все на орбиту!" Познавательный сериал для детей (Международный Французский Канал).
15.35 **"Тайный мир Алекс Мак".** Сериал для детей (Англия—Германия).
16.05 "5 x 5". Информационно-развлекательная программа **для старшеклассников.**
17.00 **"Все мои дети".** Сериал.
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.35 "Москва — Минск".
18.55 С.Боннэр и Е.Радзивилович в психологическом детективе **"Тайная защита"** (Швейцария—Италия—Франция). 1-я серия.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
22.00 **"Человек моря".** Сериал (Аргентина).
22.50 Спорт-курьер.
23.00 Ток-шоу "Будни". Обязательное распределение.
23.45 Новости.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 **"Воздушные замки".** Сериал.
09.15 "Кто хочет стать миллионером?".
10.25 Пока все дома.
11.00 Новости.
14.00 Новости.
14.20 Царь горы.
14.45 ...До шестнадцати и старше.
15.20 Мультсериал "Покемон".
15.45 "Ералаш".
15.55 **"Воздушные замки".** Сериал.
17.00 Новости.
17.25 "Все путешествия команды Кусто".
17.55 Как это было. Диссиденты на Красной площади. 1968 год.
18.40 **"Убойная сила: Миссия выполнима-3".**
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Фильм **"Расскажи мне о себе".**
22.45 Русский экстрим.
23.20 Новости.
23.35 Детектив **"Признание".**

РТР

08.00 Вести.
08.15 Боевик **"Отряд "Д".**
10.00 Вести.
10.30 **"Санта-Барбара".** Сериал.
16.00 Вести.
16.30 **"Простые истины".** Сериал.
17.00 Сериал **"Сеть".**
18.00 **"Комиссар Рекс".** Сериал.
19.00 Вести.
19.30 Вести — Москва.
19.50 Авторская программа Елены Масюк "Ханский шахтер".
20.20 Боевик **"База".**
22.00 Вести.
22.30 После "Вестей".
22.40 Подробности.
22.50 Мужчина и женщина. Владимир Ильич Толстой.
23.45 Детектив **"Преступление".**
01.45 Прогноз погоды.

КУЛЬТУРА

07.05 Новости культуры.
07.20 После новостей.
07.40 **"Три сезона".** Худ.фильм. Часть 1-я.
08.35 Русь-деревня.
09.20 Машины времени.
09.55 Встреча с Жилем Апапом.
10.20 "О пользе традиций, или Русские в Англии".
11.30 Новости культуры.
11.40 **"Вам и не снилось".** Худ.фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 Вместе с Фафалей.
14.00 "Любовь". Док.фильм.
14.25 "Пушкин и судьбы русской культуры".
15.00 Новости.
15.10 **"Назад в Шервуд".** Сериал.
15.35 "Бедная Лиза". Мультфильм.
15.50 Дело житейское.
16.20 "Вижу цель!".
16.45 "В мире образов Резо Габриадзе".
17.30 Новости культуры.
17.40 "Ноу-хау". Тележурнал.
17.55 "Кремль музыкальный".
18.20 "Цитаты из жизни". Владимир Бахтин.
19.00 Вечерняя сказка.
19.10 "Ох, уж эти детки". Мультсериал.
19.30 Новости культуры.
19.55 Русь-деревня.
20.40 После новостей.
21.00 Третий звонок.
21.25 Свингующий Ростов.
22.05 **"Три сезона".** Худ.фильм. Часть 1-я.
23.00 Новости культуры.

НТВ

05.00, 05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.35 Криминал.
05.35, 06.50 Большие деньги.
05.45, 07.20 Впрок.
06.20, 07.40 Карданный вал.
07.50 Сериал **"День рождения Буржуя".**
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал **"Любовь и тайны Сансет Бич".**
10.25 Криминал. "Чистосердечное признание".
11.00 Сегодня.
11.25 Фильм **"Бесприданница".**
13.00 Сегодня.
13.30 Старый телевизор.
14.40 Впрок.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал **"Элен и ребята".**
16.10 Сериал **"Страсть".**
17.05 "О, счастливчик!"
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.45 Криминал.
19.05 Сериал **"Золото Югры".**
20.15 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
21.00 Сегодня.
21.50 Сериал **"Месть без предела".**
23.00 Сегодня.
23.25 Фильм **"Долина Теннесси".**

TV-6

05.00 День за днем.
05.45 Дорожный патруль.
06.00 День за днем.
08.00 Новости.
08.20 Час быка.
08.25 "Тушите свет".
08.40 Сериал **"След оборотня".**
09.50 Сериал **"Пси-фактор-IV".**
10.45 Сериал **"Третья планета от Солнца".**
11.15 Телемагазин в Минске.
11.30 WWW. TV6.RU.
11.45 "Рабочий полдень".
12.25 День за днем.
14.00 "Сегодня" с...
14.30 Сериал **"В мире женщин".**
15.40 Телемагазин в Минске.
16.30 "Сеть".
17.10 Сериал **"Третья планета от Солнца".**
17.45 Дорожный патруль.
18.00 "Сегодня" с...
18.45 Сериал **"След оборотня".**
20.00 "Сегодня" с...
20.40 "Тушите свет".
20.50 Программа для взрослых "Ох, уж эти дети!" с А. Олейниковым.
22.00 "Сегодня" с...
22.35 Дорожный патруль.
22.50 Сериал **"Пси-фактор-IV".**
23.55 ДИСК-канал.
00.30 Дорожный патруль.

СТВ+RenTV

06.00 "Железный человек". Мультсериал.
06.30 "Диплодоки". Мультсериал.
07.00 Автопанорама.
07.15 Новости СНГ.
07.30 Музыка на СТВ.
07.45 "Случайный свидетель".
08.30 Новости "СТВ — 24 часа".
08.45 Боевик **"Алмаз смерти".**
10.35 "Дискавери" на СТВ.
10.55 "Виртуальный мир".
11.05 Комедия **"Если бы у меня был миллион".**
12.50 "1/52". Спортивное обозрение.
13.20 "Киноафиша Минска".
13.30 Новости СТВ.
13.45 Международные спортивные новости на СТВ.
14.00 **"Пляж".** Сериал.
15.00 **"Маросейка, 12".** Сериал.
16.00 "Железный человек". Мультсериал.
16.30 "Диплодоки". Мультсериал.
17.00 **"Потом появился ты".** Сериал.
17.30 Новости СТВ.
17.45 Гороскоп СТВ.
17.50 "Культурная жизнь Минска".
18.00 "Раузан". Теленовелла.
19.00 "Случайный свидетель".
19.30 Новости "СТВ — 24 часа".
19.45 "Виртуальный мир".
19.55 "Культурная жизнь Минска".
20.00 **"Мэш".** Сериал.
20.30 Международные спортивные новости на СТВ.
20.45 "Вечарніца".
21.00 **"Марш Турецкого".** Сериал.
22.10 Триллер **"Защитник".**
00.15 Автопанорама.
00.30 Комедия **"Если бы у меня был миллион".**

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. Кнорына, 50. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 41180 экз. Заказ №428.